Poštnina plačana v gotovini | Leto XVI. | V Ljubljani, v sredo, dne 14. marca 1928. | Št. 62. | Posamezna številka 2 Din

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 80 Din, za inozemstvo 100 D

SLOVENEC

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 stolp. petit-vrsta mali oglasi po 1·50 in 2 D, večji oglasi nad 45 mm višine po Din 2·50, veliki po 3 in 4 Din, v uredniškem delu vrstica po 10 Din
Pri večjem naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III Rokopisi se ne vračajo, nefrankirana pisma se ne sprejemajo ✓ Uredništva telefon št. 2050, upravništva št. 2328

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 ✓ Čekovni račun: Ljubljana štev. 10.650 in 10.349 za inserate, Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

K zakonskemu načrtu o bankah

Tipična lastnost SDS in sedanje »Kmetsko-demokratske koalicije«, ki vodi politiko po metodah te stranke, je nesramnost. To je tudi najznačilnejše, kar je vsakdo opazil na zadnjem predlogu opozicije v Belgradu glede revizij skrahiranih bank na Sušaku in Belgradu. Tu so se samostojni demokratje spomnili, da mora biti nekdo za ogromne izgube, ki so jih utrpeli vlagatelji, odgovoren. Nič ne moti ne radičevcev ne samostojnih demokratov dejstvo, da so se polomi bank izvršili v času, ko sta bili ti dve stranki na vladi in ko se je gospodarska politika, zlasti bančno gospodarstvo vodilo po znanih metodah bančnih koncernov, ki so služili agitacijskemu in časopisnemu aparatu strank, ki se danes nad svojo lastno korupcijo zgražati.

Zlasti v Sloveniji, kjer smo pretrpeli ogromne izgube našega narodnega premoženja radi samostojnodemokratskih bančnih »transakcij«, najprej pri bivši Jadranski, kasneje pri bivši Slavenski banki, zlasti naša javnost more izmeriti vso globokost in veličino brezstidnosti, ki si jo je dovolila SDS s svojim zadnjim nujnim predlogom o zaščiti vlagateljev.

Prav je, da je ta stranka dobila takoj po nosu, ko je minister za trgovino dr. Spaho izjavil, da je ravno radi bridkih izkušenj in težkih izgub, ki jih je naše bančništvo in industrija morala preživeti in prenesti, izdelal nov zakon o bankah, v katerem hoče enkrat državna oblast tudi tatove in goljufe velikega stila postaviti tja, kamor spadajo: pred kazenskega sodnika in državnega pravdnika.

Bil je že skrajni čas, in kakor odrešilno znamenje je javnost sprejela to ministrovo napoved, kajti noben pošten in normalen človek ne more razumeti, kako je mogoče, da bi se ljudje, ki so zapravili s svojo malomarnostjo, brezbrižnostjo, nesposobnostjo ali naravnost zločinskimi manipulacijami stotine milijonov narodnega premoženja in povzročili izgubo in uničenje vseh prihrankov pridnih in varčnih vlagateljev, da bi se taki ljudje še svobodno smeli gibati in s cinično nadutostjo še vedno zavzemati iste ali pa nove visoke družabne položaje v poslovnem, gospodarskem, bančnem ali pa političnem življenju.

Cela javnost v naši državi točno ve, kdo so pravi krivci poloma vseh podjetij, ki so pod bivšim PPŽ-režimom rastla kot gobe po dežju, se dvigala do najmogočnejših bančnih in industrijskih tvorb, rekvirirala zase poleg zasebnega še denar javnih in samopravnih zavodov, pa potem vse to bogastvo pustila izginiti v zasebne žepe ali v neznane pa vendar očite strankarske in poslovne blagajne.

Samostojna demokratska stranka pa sedaj zahteva, naj država išče in plača milijone, ki so jih taki elemeinti zapravili! Banke naj torej bodo samo posredovalni zavodi za splavljanje državnega denarja v gotove kapitalistične žepe brez dna in ta pesem naj se ponavlja brez konca.

Sedanja vlada hoče temu napraviti konec. Bančna vodstva, ki za svoje razmeroma malenkostno delo dobivajo ogromne odškodnine, naj nosijo tudi polno odgovornost za svojo upravo. Odgovornost mora biti materialna in kazenska. Potem se bo vsak zavedal, da upravlja tuj denar, bo delal vestno in skrbno, tako se bo v bančnem in poslovnem svetu ukoreninila solidnost, ki daje notranjo moč in ugled, ki je predpogoj našega gospodarskega napredka.

Ljapčev o posojilu

Sofija, 13. marca. (Tel. »Slov.«) Ministrski predsednik Ljapčev je dal novinarjem o posojilu Društva narodov naslednje obvestilo: »S tem da je Društvo narodov rešilo politični del posojila, upamo, da bo prišlo do ugodne finančne realizacije. Denar je namenjen popolnoma finančni obnovi države. Narodna banka bo dobila s podvojitvijo gotovine možnost zavarovati tečaj leva. Jamstvo za popolno neodvisnost Narodne banke nudi tehnični svetovalec, ki bo nadzoroval točno izpolnitev določb, uzakonjenih že l. 1926. o priliki posojila za begunce. Sedanji kurz 138 levov za dolar je zavarovan in najbrže se bo ta višina v določeni obliki uzakonila. Ker bo gospodarstvo dobilo s tem nova sredstva in trdno valuto in ker ni povoda, da bi dvomili nad ohranitvijo popolnega notranjega miru, ni vzroka, da bi ne gledali s polnim zaupanjem na uspeh započetega dela in obnove države.

Slovenska univerza se ne reducira

Eksekut. doklade in dopusti železničarjem ostanejo

Izenačenje orožniških pokojnin

k **Belgrad**, 13. marca. (Tel. »Slov.«) **Ministrski svet je na predlog notranjega ministra dr. Korošca sklenil, da se opusti znani člen 44. finančnega zakona, ki govori o redukciji fakultet na naših univerzah.**

k **Belgrad**, 13. marca. (Tel. »Slov.«) **Na predlog notranjega ministra dr. Antona Korošca je ministrski svet danes sklenil, da se črtata iz finanč. zakona čl. 153 a in 153 b. Po prvem bi se bilo eksekutivnemu prometnemu osebju od 1. aprila naprej črtalo 20% eksekutivnih doklad. V drugem pa je bil potom prometnega ministra močno skrajšan dopust. Predlog je določal, da se čas bolezni zaračuna za dopust. Po sklepu ministrskega sveta te redukcije odpadejo. Eksekutivne doklade in dopusti ostanejo, kakor določa zakon o prometnem osebju.**

k **Belgrad**, 13. marca. (Tel. »Slov.«) **Na predlog notranjega ministra dr. Antona Korošca je ministrski svet sklenil, da se s čl. 115 a orožniški upokojenci izenačijo. Doklade bodo tudi izenačene. Izplačilo pokojnin se bo glasom tega člena vršilo potom finančnega ministrstva.**

Radič znova izključen od 3 sej

Žalil je ministra za socialno politiko — Razprava o prehrani pasivnih krajev — Burni prizori v zbornici — Nekvalificirani napadi — KDK obstruira

k **Belgrad**, 13. marca. (Tel. »Slov.«) Današnja seja narodne skupščine je bila zelo burna. Na dnevnem redu je bil zopet nujen predlog KDK glede razdelitve kreditov za prehrano pasivnih krajev. V predlogu se poziva vlada: 1. da takoj pojasni narodni skupščini, na kateri podlagi je razdelila kredite za pasivne kraje, ki so določeni v zakonu o pomoči pasivnim krajem, 2. da preostalih 61,500.000 Din razdeli tako-le: Oblast mostarska 21 milj. Din, primorsko-krajiška 8 milj., splitska 12 milj., dubrovniška 3 milj., travniška 4 milj., vrbaska 6, zetska 2 milj. Din. Ostalih 6,500.000 Din naj ostane kot rezerva za slučaj gladu v občinah tistih oblasti, katere ne trpe vsled pomanjkanja.

K predlogu je govoril kot predlagatelj radičevec dr. **Smoljan**. V svojem govoru je orisal obupne razmere prebivalstva v Bosni in Hercegovini, dejal je, da se velik del prebivalsva Bosne in Hercegovine radi pomanjkanja druge hrane preživlja s kruhom iz drevesne skorje. Narodni skupščini je pokazal košček takega kruha. Med njegovim govorom je prišlo med radičevci in radikalom Ilijo **Mihajlovičem** do ostrega prepira. Ilija Mihajlovič je očital Pavlu Radiču in dr. Smoljanu: »Vi ste opljačkali Šumadiju.« V prepir se je vmešal tudi Pribičevič, ki je zaklical ministru za socialno politiko dr. Radoviču: »Vi ste navaden malomesten advokat iz Kragujevca.«

K predlogu je govoril tudi poslanec **Ivanjčevič**. Nato je bila seja ob 1 zaključena. Popoldne se je debata nadaljevala. Govorila sta še poslanca dr. **Vukovič** in Trivo **Drljača**. Nato je dobil besedo minister za socialno politiko Radovič. Izjavil je, da nujnosti predloga ne more sprejeti, ter izvajal, da se ni razdelil ves kredit 50 milj. Din, marveč da je še 50 milj. Din nerazdeljenih, da bi se mogli pozneje razdeliti krajem, v katerih bi se pokazala potreba. Krediti so se razdelili po zahtevi posameznih oblasti.

Med govorom ministra za socialno politiko se je Stjepan Radič nenavadno silno razburil. Ministru je vrgel v obraz besede: »Vi ste ignorant in goljuf!« (Protesti in ugovori.) Predsednik dr. Ninko Perič je kaznoval Stjepana Radiča z drugim pismenim ukorom.

Minister za social. politiko je nadaljeval: Ob razdeljevanju pomoči smo imeli v vidu, da je Rdeči križ že preje razdelil pomoč posameznim oblastem, tako mostarski oblasti 180 vagonov koruze, splitski 85 itd. Radičevci začnejo ugovarjati. Stjepan Radič: »Vi ste dali splitski oblasti 80 vagonov. Njej je potrebno 7000 vagonov!« (Prepir postaja vedno večji.) Radič se razjezi do silne mere in kliče ministru za socialno politiko: »Vi ste paglavec z bučo namesto z glavo! Vi ste ignorant in nevednež! Vi ste razbojnik na ministrski klopi!« Te Radičeve besede so razkačile radikale. Nastal je kritičen položaj. Radi tega je predsednik prekinil sejo.

Po preteku 15 minut je predsednik dr. Perič sejo zopet otvoril in čital po stenografskih zapisnikih Radičeve besede, s katerimi je težko žalil ministra za socialno politiko. Izjavlja, da je v teku seje moral že štirikrat opominjati Radiča radi raznih žalitev predsednika narodne skupščine, člana vlade in drugih. Z ozirom na hude žalitve, ki jih je Stjepan Radič izrekel proti ministru za socialno politiko, predlaga, da se Stjepan Radič izključi od treh sej. (Ploskanje na desnici. Ugovori na levici.) Perič: »Ako želi g. Radič besedo, jo lahko dobi.« Stjepan Radič se k besedi ni oglasil. Večina je nato sprejela predlog, da se Radič izključi od treh sej. Ta sklep je zelo razburil KDK. Poslanci KDK so začeli razbijati po klopeh. Predsednik je zaključil sejo. Radi tega incidenta ni mogla priti na dnevni red razprava o proračunu ministrstva za agrarno reformo in o zunanjem ministrstvu, kakor se je nameravalo. Razprava o teh dveh ministrstvih bo šele jutri.

Nasip se je podrl - voda zaliva

v **Newyork**, 13. marca. (Tel. »Slov.«) Vsled lokalnega potresa se je podrl brambni nasip reke Santa Klara, tako da se je voda s 7 m visokim valom razlila po ravnini San Fernando v Kaliforniji. Voda je uničila več krajev. Zadnja poročila govore o smrtnih žrtvah med 50 in 500. Kraj nesreče je oddaljen od mesta Los Angeles okoli 50 milj. Kraja Fillmore in Piru se nahajata direktno v črti deročega valovja in je tam gotovo največ žrtev, ker je dolina tam zelo ozka in dere voda z največjo silo. Potres se je čutil samo v tamošnji najbližji okolici, ostala Kalifornija pa po potresu ni prizadeta. Ker so brzojavne zveze porušene, je občevalna zveza z nesrečnimi kraji še nemogoča.

Kot žrtve predora nasipa je bilo dosedaj spravljenih 100 mrtvih. Materijalna škoda pa znaša več milijonov dolarjev, ker n[illegible] samo nasip, temveč tudi električna centrala in rodovitna pokrajina s farmami. Po novih poročilih se nasip ni podrl radi potresa, temveč zato, ker je zadnje dni silno deževalo in so ogromne mase vode nazgnale nasip. Nasip je bil zgrajen še le pred enim letom. Največ mrtvecev so našli v soteski pod nasipom, kjer je voda z grozno silo drla v dolino. Vodovod mesta Los Angelos je imel tam delavsko naselbino 150 ljudi, od katerih se jih je komaj 40 rešilo. Nesreča se je zgodila po polnoči, ko je va[illegible] spalo. V nadaljnjem toku je voda razdejala kraj Newd II in poplavila dolina Fernando, kjer je bilo tudi 10 smrtnih žrtev. Prebivalstvo je v silnem strahu. Društvo rdečega križa v Los Angelesu je poslalo pomožno ekspedicijo, ki pa je ostala brez uspeha, ker so prebivalci vodovodne naselbine skoro vsi mrtvi.

Tirolski poslanec dr. Kolb, ki je imel zadnji znani govor o zatiranju manjšin v Italiji.

Stabilizacijsko posojilo za Romunijo

v **London**, 13. marca. (Tel. »Slov.«) »Exchange Telegraph« poroča iz Newyorka, da se bo tekom prihodnjega tedna obenem v Newyorku, Londonu in Parizu razgrnilo v podpis stabilizacijsko posojilo za Romunijo v znesku 60 milijonov dolarjev, ki je bilo včeraj sklenjeno med romunsko vlado in zastopniki bank Blair in Dreyfus. Komadi, ki se bodo izdali v Londonu in Parizu, so pododdelki ameriške kupčije in se bodo izdajali iz Amerike. Visok uradnik francoske narodne banke potuje v Newyork, da se z ameriškimi emisijskimi bankami pogaja o francoskem deležu posojila.

Karol hoče na prestol

v **Pariz**, 13. marca. (Tel. »Slov.«) »Petit Parisien« poroča iz Bukarešta, da se je notranjepolitični položaj v Romuniji izredno poostril. Narodnokmetska stranka pod Maniom je odločena, potegniti nase oblast z vsemi sredstvi in če tega ne bo mogla doseči v enem mesecu po legalnem potu, da se bo stavila na razpolago princu Karlu, ki je v zadnjih dneh zopet pisal pismo ministrskemu predsedniku Bratianu z napovedjo, da brezpogojno vzdržuje svoje pravice do prestola.

Istočasno pa kulturni boj

Bukarešt, 13. marca. (Tel. »Slov.«) Kulturni boj, ki se je začel s tem, da je vlada predložila zakon, ki ne pripozna enakopravnosti veroizpovedi in ki hoče označiti pravoslavno cerkev za državno, druge pa zakonito prikrajšati in to kljub določbam konkordata, spravlja romunsko javnost v nemajhne težave. Od katoliške strani se pripravljajo velike manifestacije, procesije in protestna zborovanja. Romunska narodno-kmetska stranka objavlja sklep, da je kulturni zakon, kot ga je predložila vlada, nevaren in bo povzročil medsebojne verske boje. Določbe so v nasprotju napram v Alba Julia sprejetim obveznostim in ustavi sami, v kateri so tudi liberalci zagotovili svobodo vesti in prepričanja. Stranka izjavlja, da je vlada svojo vlogo razsodnika in običajnega nadzorstva daleko prekoračila.

Amerika ponuja pogodbe

v **Newyork**, 13. marca. (Tel. »Slov.«) Drž. tajnik Kellog je izročil včeraj nemškemu in španskemu poslaniku načrte za razsodiščno pogodbo med Ameriko, Španijo in Nemčijo po vzorcu francosko-ameriške razsodiščne pogodbe. Ta načrt ima tudi določbo, da je vojna kot sredstvo za ureditev konfliktov v odnošajih med temi državami izključena. Pri pogajanjih z Nemčijo gre za dve različni pogodbi: za splošno prijateljsko pogodbo in za razsodiščno pogodbo po francoskem vzorcu.

Rusi v Ženevi

v **Ženeva**, 13. marca. (Tel. »Slov.«) Ruska delegacija za pripravljalno razorožitveno konferenco, ki se začne v četrtek, je danes dospela v Ženevo. Tokrat spremlja Litvinova njegova soproga, ki je kot tolmačica članica delegacije. Na kolodvoru so pričakovali rusko delegacijo z močno policijsko stražo. Ruska delegacija je brez incidentov odšla v hotel Bellevue, kjer bo stanovala.

MALI OGLASI

Vsaka drobna **vrstica 1·50 Din** ali vsaka **beseda 50 par.** Najmanjši oglas **3** ali **5 Din.** Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Iščem mesta **BRIVSKEGA VAJENCA.** Naslov pove uprava lista pod št. 2142.

GOSPODIČNA

z večletno prakso v špec. in delikatesni trgov., želi službe. Cenj. dopise pod: **»Zanesljiva« št. 2043** na upravo »Slovenca«.

PRODAJALKA

popol. verzirana v meš. trgovini, želi premeniti mesto. - Ponudbe na naslov **Anica Mikolič,** Dobrna pri Celju. 2044

Upokojen višji

železniški uradnik

sposoben za pisarno, zastopstvo ali nadzorstvo, želi službe. Naslov pod **»Vesten«** v upravi lista.

Pošten fant išče

mesta sluge

ali tudi h konju za hlapca. Ponudbe na upravo lista pod **»Zanesljiv«.**

Proste službe

Išče se sposoben

vrtnar

po možnosti mlad, neoženjen, praktičen katolik, ki bi se pečal izključno samo z vrtnarstvom na posestvu, 5 km od Sinja. Prednost ima oni, ki se razume na »Troctor«, ker se s pomočjo istega zaliva. Plača po pogodbi. Hrana in stan. v naravi. Nastop takoj. Reflektanti naj pošljejo svoje ponudbe z zahtevo plače na **Frančiškanski samostan v Sinju,** Dalmacija. 2071

Iščem za svoj obrat dobro izurjenega

strojevodjo

kateri je tudi zmožen opravljati vsa v to svrho spadajoča POPRAVILA. Samci imajo prednost. - Ponudbe na: **IGNACIJ ČNIGOJ,** tovarna usnja, **Ljutomer.** 2037

Mlekarja in sirarja

kateri bi bil dobro izurjen pri sprejemanju mleka in se dobro razume pri izdelovanju masla in sira, se išče. Ponudbe na upravo lista pod št. 2078.

ZASTOPNIKI (ce) pozor!

Če obiskujete privat. odjemalce (tudi na deželi), zamorete s prodajo malih cenenih novosti (vsakdo je takoj kupec) v resnici z lahkoto do 200 Din zaslužiti dnevno. Potrebna kavcija 2 do 300 Din. — Podrobnosti vsak dan od 2.—6. ure. **Kemične novosti: Val. Kovač,** Ljubljana, Beethovnova ul. 4.

Učenca za **pekarno** iščem za takoj iz poštene hiše. Preskrbljena hrana in stanovanje. Ponudbe pod **»Zanesljiv«** 2143 na upravo.

Kdo kupi?

Drva in žaganje

se prodaja za polovično ceno na parni žagi v Škofljici, dokler traja zaloga. **FRAN MARTINEC.**

Slive za žganjekuho

po najnižji ceni nudi **Gospodarska zveza v Ljubljani.** 2014

Prodam večjo količino

terovega olja

za impregniranje lesa po 3 Din kg. — **M. Kavčič, Zg. Šiška 125, Ljubljana 7.**

AVTO »PUCH«

tipa VIII-14/38 HP se proda. Ogleda se v garaži »Stara pošta« v Kranju.

Stanovanja

Zračno stanovanje

1 soba, kuhinja ali prazna soba, išče mirna stranka. Ponudbe pod: **»Upokojenka«** na upravo »Slov.«

V najem

Postor za lokal

ali pisarno, se odda v sredini mesta. - Poizve se v upr. lista pod **št. 1995.**

500 Din

dobi, kdor mi preskrbi kmetski event. umetni **MLIN v najem;** najemnino plačam za pol leta naprej. - Naslov v upravi »Slovenca« pod **št. 1962.**

Posestva

Majhno posestvo

3 orale, hiša zidana, z opeko krita, s 5 prostori, za 20.800 Din takoj prodam. - **V. Fleisch,** Zbelovo pri Poljčanah, Slov.

Vogalna parcela

suha, materijal v zemlji, naprodaj. - Naslov pove uprava »Slov.« **št. 1852.**

Hišo dvonadstr., veliko, pri kolodv. v Mariboru, 350.000 Din, in **KMETIJO,** 32 oralov, za 165.000 Din, proda **Zagorski, Maribor,** Tatenbahova ulica št. 19. 2136

Poizvedbe

Zatekel se je

velik rjav PES. Lastnik ga dobi: **Streliška ul. 10.**

Inserirajte v ‚Slovencu'!

Naša obrt

Tvrdka A. VOLK

Ljubljana, Resijeva cesta 24 nudi najceneje vse vrste pšenično moko in druge mlevske izdelke.

Zahtevajte cenik!

Avto-reparature

»JUGOMOT«, Ljubljana, Tržaška cesta 4.

Motvoz (špaga) najcenejše direktno v tovarni. **Mehanična vrvarna Šinkovec, Grosuplje.** Komisijska zaloga **Palma, Celje,** Cankarjeva 7. **Maribor,** Koroška št. 8.

NAJBOLJŠI PREMOG

Cebin Wolfova 1/2

MODROCE

vrhne in spodnje, otomane, razne divane, žimo, afrik. cvilih in vse potrebščine — kupite najceneje pri tvrdki RUDOLF SEVER, tapetnik - Ljubljana, Marijin trg 2. 1474

Noseče gospe in žene

dobijo najboljšo **potrebno** pomoč tudi za daljši čas pri staroznani babici **Mariji Kotbauer, Maribor, Židovska 5.**

Popravila klobukov

za dame in gospode sprejema in najceneje izvrši **Modni salon STUCHLY-MAŠKE Ljubljana,** Židovska ul. 3.

Ure in zlatnino

popravlja cene in hitro **D. MARINKO** urar, Sv. Florijana ul. 31, Ljubljana.

Alojzij Zupan

Sp. Duplje št. 29 — izdelujem **kožuhovino, strojim jerhovino,** vse vrste **divjačino** in razne vrste **kože.** - Naročila sprejema tudi **Peter Kristan,** čevljar — Savsko predmestje, **Kranj.**

Tomo Svetina
trgovec

Slavica Sajovic

poročena

Bled 11. marca 1928 **Medvode**

Strojepisko

perfektno, zmožno gladkega tipkanja po slov. in nem. diktatu in slov. stenografiji, **iščemo.** Prednost imajo one, ki so zmožne nemške stenografije in vsaj delno francoščine. — Ponudbe s kratkim opisom o predizobrazbi in dosedanjem službovanju je nasloviti na upravo »Slov.« pod šifro **»Marljiva«.**

Radio

Nauk o radiotehniki

Spisal Leopold Andreé

Broširan Din 60·—, vezan Din 76·—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Lesna industrija

parna žaga Škofeljca p. Ljubljani.

Prodajam vagonske količine vsakovrstnega rezanega blaga ter prejemam v razžaganje vsakovrstno množino lesa letno 10.000 do 12.000 m³.

Kupujem vsake vrste gozdne komplekse po najvišji ceni proti gotovini.

Nadalje se priporočam cenj. občinstvu za razna tesarska dela po najnižji ceni.

Postrežba točna in solidna.

FRAN MARTINEC,

mestni tesarski mojster in industrijalec z lesom,

Ljubljana, Prule št. 8.

BLAGO

za ženske obleke, svileno volneno in perilno, zadnje novosti — ceskeza izvora. Velika izbira, znano solidne cene.

R. MIKLAUČ „Pri Škofu"

Ljubljana

Razglas

Mestno županstvo Novo mesto bo prodalo v nedeljo dne 18. marca 1928 ob 9 dopoldne v občinskem uradu iz svojega gozda pri Cegelnici

649 komad. prvovrstnih borovcev

na rastilu s kubaturo 383·06 m³, in

85 m³ posekanega smrekovega lesa

Dražbeni pogoji so v občinski pisarni na vpogled.

Županstvo mestne občine Novo mesto.

Dr. Josip Režek s. r.

SALDA-KONTE
ŠTRACE - JOURNALE
ŠOLSKE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIŽICE
RISALNE BLOKE
ITD.

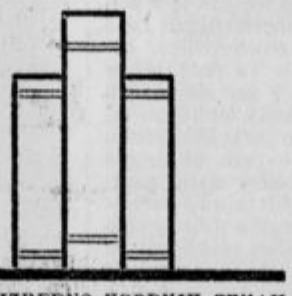

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH

KNJIGOVEZNICA K. T. D.

V LJUBLJANI
KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE

Štev. 3276.

RAZGLAS

Na podlagi § 2. kranjskega vodopravnega zakona z dne 15. maja 1872, dež. zak. št. 16, **prepovedujem vsako nadaljnje pridobivanje MIVKE, PESKA in GRAMOZA ob mostovnih kompleksih na Savi od Tacna do Sv. Jakoba, in sicer pri tacenskem mostu kompleks do konec vasi Tacen, pri črnuških mostovih od izliva Gameljšice do 300 m pod železniškim mostom in pri Sv. Jakobu mostu do 1200 m nad mostom, to je do vštric sredine vasi Obrije. Na ostali savski progi med Tacnom in Sv. Jakobom je do preklica dovoljeno pridobivanje mivke, peska in gramoza.**

Prepovedani rajoni so označeni s tablicami na vidnem mestu.

Prestopke te kazni bom kar najstrožje kaznoval po § 11. ces. naredbe z dne 20. aprila 1854, drž. zak. št. 96, z globo do 1000 Din ali z zaporom do 14 dni.

Sreski poglavar v Ljubljani,
dne 2. marca 1928.

Dr. Ferjančič l. r.

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša srčno ljubljena, dobra mati, stara mati in tašča, gospa

Frančiška Deu

dne 11. t. m. ob ½3 pop., po kratkem, mučnem trpljenju, previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v torek 13. t. m. ob 3 pop. iz hiše žalosti.

Mokronog, dne 11. marca 1928.

Žalujoči ostali.

Brez posebnega obvestila.

Kdo proda?

Kupim

8 metrov dolgo, 4—6 cm močno transmisijsko vreteno iz jekla (Stahlwelle) z visečimi ležišči (ev. 2 komada) z jermenico ter 4 KS elektr. motorjem z navedbo sistema. Prij. ponudbe na **M. Klammer,** Dolenjavas pri **Cerknici,** via Rakek. 1872

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah. **ČERNE, juvelir, Ljubljana,** Wolfova ulica št. 3.

Mlekarne

tedensko dobavo 200 kg **čajnega masla** rabim. — **Mangart, Ljubljana, poštni predal 43.** 2147

Mlinska oprava

(stroji) kompl. za 60 met. kapaciteto kupim, a biti mora v dobrem stanju. - Ponudbe naj se pošljejo na naslov: **Adam Falkenstein, Indija,** Srem. 2125

Divje kože

Kupujem vseh vrst divjačine ter plačujem po najvišjih dnevnih cenah. — N. pr.: lisičje, kunove, dihurjeve, zajčje itd.

trgovina s kožami

Eligij Eber, Ljubljana

Kongresni trg štev. 7. (Zvezda).

Presunjeni prevelike žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš preljubi soprog in oče, gospod

Dr. Univ. Med. Franc Smerdu

okrožni zdravnik v Črni

dne 11. t. m. ob ¾11 dopoldne, previden s tolažili svete vere, mirno in vdano v Gospodu zaspal. — Pogreb preljubega pokojnika bo v torek, 13. t. m. ob 15. uri iz mrtvašnice splošne bolnišnice v Mariboru na magdalensko pokopališče na Pobrežju. — Sveta maša zadušnica bo v sredo ob 6 zjutraj v Magdalenski župni cerkvi v Mariboru. — Prosimo tihega sožalja!

Maribor - Črna, dne 11. marca 1928.

Amalija Smerdu roj. **Zalokar,** soproga. - **Franjo Smerdu,** cand. med., **Mirko,** stud. gymn., **Rado** in **Milanček,** sinovi. - **Ljubica,** dijak. II. trg. akad., **Lona,** dijak. III. mešč. šole, hčerki.

„SLOVENEC" je za vsakega trgovca in obrtnika najbolj primeren list za uspešno reklamo: Dobro je vsikdar naložen denar, ki ga inserent izda **za oglase** v tem med našim ljudstvom po deželi najbolj razširjenem dnevniku. Vsak oglas, pa bodisi v veliki ali majhni obliki (najmanjši prostor za enkrat samo 5 D) pa tudi v **najbolj** priprosti zagotovi oglaševalcu gotov uspeh. Vsakomur torej, ki ima kaj naprodaj ali dobaviti, ali pa misli kaj kupiti, je „Slovenec" za insercijo ob vsaki priliki najbolj **priporočljiv!**

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

priporoča:

Gmelch Dr. J., **Passionsbilder im Lichte der Gegenwart.** Fastenpredigten. 120 str., nevez. 38 Din.
Gmelch Dr. J., **Kraft und Friede.** Predigten über die Beicht. 64 str., nevez. 21.50 Din.
Heider K., **Jesus Christus und die Menschenseele.** Sechs Fastenpredigten. 52 str., nevez 22 Din.
Muré-Winands G. J., **In jenen äussersten Stunden.** Fastenpredigten über das Leiden und Sterben Jesu Christi. 214 str., nevez. 56 Din.
Obendorfer A., **Die Seelenleiden Jesu.** 7 Fastenpredigten. 79 str., nevez. 32 Din.
Obweger J., **Das Bild des gekreuzigten Erlösers.** Fastenpredigten. 64 str., nevez. 18 Din.
Obweger J., **Oelbergstunden.** Fastenpredigten. 48 str., nevez. 13.50 Din.
Restle P. C., **Das grosse Geheimnis.** Fastenpredigten über die Ehe. 80 str., nevez. 26 Din.
Schilgen H. S. J., **Um die Reinheit der Jugend.** Ein Buch über die Erziehung zur Keuschheit für Eltern, Seelsorger und Erzieher. 175 str., nevez. 52 Din.
Schilgen H. S. J., **Du und sie.** Des Jungmanns Stellung zum Mädchen. 165 str., nevez. 40 Din.
Schilgen H. S. J., **Junge Helden.** Ein Aufruf an Jungmannen zu edlem Streben und reinem Leben. 207 str., nevez. 39 Din.
Schilgen H. S. J., **Im Dienst des Schöpfers.** Ein Buch über die Ehe für katholische Braut und Eheleute. 93 str., nevez. 29 Din.
Ströbele G., **Der Kampf gegen Christus.** Passionsbilder. 61 str., nevez. 24.50 Din.
Ströbele G., **Unter den Portalen des blutigen Karfreitags.** Passionsbilder. 61 str., nevez. 25 Din.
Tongelen v. Dr. J., **Der Heiland am Oelberg und die moderne Welt.** Fastenpredigten. 104 str., vez. 47 Din.
Welser B., **Wahrheit und Gnade.** Predigthandbüchlein für den Weihnachts und Osterfestkreis. 190 str., 36 Din.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Čeč. Izdajatelj: dr. Fr. Kulovec. Urednik: Franc Terseglav.

Gradba enodružinskih stanovanjskih hiš

Velika akcija Ljubljanske oblastne skupščine

Danes bo na seji oblastne skupščine predložen velikopotezen načrt uredbe ljubljanskega oblastnega odbora za gradnjo enodružinskih hiš. Načrt je izdelal oblastni odbornik prof. Evgen Jarc, ki bo o njem tudi poročal.

Uredba o ustanovitvi zaklada za zgradbo malih stanovanj.

Na podlagi zakona o samoupravi sklene skupščina:

Čl. 1.

Da se izboljšajo stanovanjske razmere neimovitega prebivalstva ljubljanske oblasti, se ustanavlja zaklad za zgradbo malih stanovanj, ki ga upravlja ljubljanski oblastni odbor.

Čl. 2.

Zaklad za zgradbo malih stanovanj lahko pridobiva v svojem imenu pravice in prevzema dolžnosti.

Čl. 3.

Zakladu za zgradbo malih stanovanj se odkažejo naslednji zneski:

v letu	1928.	1,000.000 Din
„	1929.	1,500.000 „
„	1930.	1,500.000 „
„	1931.	2,000.000 „
„	1932.	2,000.000 „
„	1933.	2,000.000 „
	Skupaj	10,000.000 Din

Te zneske je vstavljati v dotične oblastne proračune in izplačevali se bodo zakladu v mesečnih enakih predplačilnih obrokih.

Čl. 4.

Zaklad za zgradbo malih stanovanj je določen:

1. da daje kreditno pomoč samoupravnim korporacijam;

2. občekoristnim združbam, kakor: stavbnim zadrugam, stavbnim društvom, stavbnim ustanovam itd. za gradnjo malih stanovanj ter pridobivanje za to določenih zemljišč, nadalje za pridobitev hiš z malimi stanovanji;

3. uslužbencem oblastne samouprave in njenih zavodov.

Čl. 5.

To vrši:

a) v prvi vrsti s tem, da prevzema poroštvo za posojila, ki jih vzamejo imenovane pravne osebe drugod in prispeva za njih obrestovanje (posredna kreditna pomoč);

b) z neposrednim dovoljevanjem posojil navedenim osebam (neposredna kreditna pomoč).

Podrobna določila o prevzemanju poroštva, o obrestni meri posojil, o višini prispevkov k obrestim, o dovoljevanju ter o eventualnem nadzorovanju zgradb in gospodarstva posojilojemalcev se bodo ustanovila s pravilnikom, ki ga sklene oblastni odbor.

Čl. 6.

Posojila, za katera prevzame poroštvo zaklad ter neposredna posojila zaklada, je hipotečno zagotoviti in sicer praviloma v vrstnem redu nad pupilarno varnostno mejo nepremičnine, ki se obremeni, toda meja 75% skupne vrednosti te nepremičnine ne sme prekoračiti.

Pri samoupravnih korporacijah se lahko opusti hipotečno zagotovilo.

Čl. 7.

Za mala stanovanja v zmislu te uredbe veljajo zlasti:

a) družinska stanovanja, ako izmera za stanovanje pripravne površine vsakega posameznega stanovanja (sobe, čumnate, kuhinje) redoma ne presega 80 m²;

b) domovi za samce, to so taka poslopja, ki so določena, da se sprejemajo vanje posamezne osebe v ločenih stanovanjskih prostorih.

Samske osebe različnega spola se smejo nastaniti samo v popolnoma ločenih oddelkih.

c) Spalne in stanovalne hiše, to so taka poslopja, ki so določena za prenočevanje samskih oseb v skupnih spalnicah, opremljenih s posameznimi ležišči v potrebnem številu. Hiše, ki pridejo v poštev v zmislu 1—3, morajo v stavbnem, zdravstvenem in nravno policijskem oziru ustrezati zahtevam zdravih in cenenih ljudskih stanovanj.

Čl. 8.

Posojila, ki se dovolijo na podstavi te uredbe neposredno ali pa ki se zanje prevzame poroštvo, ne smejo v nobenem oziru presegati 75% vštevne vrednosti nepremičnine, ki se obremeni.

Za vštevno vrednost v nasprotju s skupno vrednostjo § 6 velja:

1. vrednost zemljišča, ki je potrebno za zgradbo hiše, ali je nujno združeno s pridobitvijo hiše;

2. vrednost dela hiše, v katerem so majhna stanovanja;

3. ako je hiša določena le za pripadnike kmetijskega poklica, tudi vrednost gospodarskih prostorov s pritiklino vred;

4. vrednost malih obratovališč, ki so v hiši.

Čl. 9.

Zaklad za zgradbo malih stanovanj se upravlja v dveh posebnih oddelkih, ustrezno v čl. 5. pod a), b) določenim namenom. Premoženje vsakega teh dveh oddelkov je izkazovati ločeno.

Pravilnik zaklada za zgradbo malih stanovanj določa, v kakšnem razmerju je v čl. 3. določene letne dotacije porazdeliti na oba oddelka.

Čl. 10.

Za občekoristne se smatrajo stavbne družbe, katerih pravila omejujejo obrestovanje deležev na 6% največ — in če se družbe razdružijo, ne zagotavljajo udom več, nego povračilo vplačanih deležev, morebitni ostanek družbinskega premoženja pa določajo za občekoristne namene.

Čl. 11.

Zaklad za zgradbo malih stanovanj je pooblaščen pridobiti poslopja, na katerih so zagotovljena posojila, ki jih je dovolil sam, ali za katera je prevzel poroštva. Nadalje pridobitev terjatve, za katere jamči, ako bi se pokazalo, da je to potrebno, da se zaklad izogne zgubam.

Čl. 12.

Da se omogoči kar najcenejša gradnja malih stanovanj, se pooblašča oblastni odbor, da podpira graditelja z izdelavo načrtov in proračunov, tehničnih mnenj ter tudi posreduje za čim ugodnejšo oddajo del in nabavo materijala.

Čl. 13.

O stanju in upravi zaklada za zgradbo malih stanovanj je vsako leto poročati oblastni skupščini.

Čl. 14.

Oblastni odbor se pooblašča, da izda pravilnik, s katerim se uredi tudi prevzemanje in upravljanje zgradb malih stanovanj po tem zakladu.

O tej uredbi nam je dal oblastni odbornik g. prof. Jarc sledeča pojasnila:

Anketa, ki jo je razpisal oblastni odbor glede stanovanjskega vprašanja po sklepu oblastne skupščine z dne 28. IV. 1927, je pojasnila važna dejstva, spričo katerih je bil oblastni odbor postavljen pred vprašanje, ali naj začne graditi sam ter oddajati stanovanja v zakup ali naj daje gradbena posojila odnosno kako drugače na uspešen način ob sodelovanju prizadetih podpre gradbeno akcijo.

Bodi lepa tudi doma!

Nobena žena naj kljub hišnim bremenom ne opušča skrbno negovati svoje zunanjosti. Mladostno ljubkost, gladko in kot baržun mehko kožo si pridobite s prijetno duhtečo

Nivea-cremo

Lastno gradnjo in oddajanja stanovanj v zakup je oblastni odbor moral odkloniti ne samo iz finančnih ozirov, temveč tudi iz socijalnih vidikov. Oblastni samoupravi ne kaže spričo drugih investicijskih nalog, ki nimajo mnogo manjši osebni moment in je pri njih privatna inicijativa izključena, bodisi radi preobsežnosti, bodisi po svoji neposredno manj občuteni, a za splošnost enako važni potrebi, obremenjevati svojo kreditno sposobnost in svojo finančno moč z gradnjo stanovanj. Zato se je odločil za drugačen način reševanja stanovanjske krize in sicer s tem, da oblastna samouprava vstvari za pocenitev gradbenih kreditov poseben zaklad ter na ta način podpre inicijativo malega človeka in omogoči gradnjo malih družinskih hiš ob njegovem sodelovanju.

Glavna namera pričujoče uredbe je posredna pomoč graditeljem s tem, da prevzame oblast poroštvo za posojila in prispeva za njih obrestovanje. V današnjih časih visoke obrestne mere je dolžnost celokupnosti, da na ta ali oni način zniža obrestno mero gradbenim posojilom. Malemu človeku je treba omogočiti tudi amortizacijo posojila, a vzbuditi v njem zavest, da si z varčnostjo more zagotoviti lasten dom. Ta vzgojno socijalni moment je za konsolidacijo naše družbe velike važnosti, vzbuditi pa je dalje treba v njem čut vzajemnosti, zato se ne morejo dovoljevati take ugodnosti poedincu, temveč le socijalnim skupinam in združbam, zato meni oblastni odbor, da bo neposredno dodeljevanje posojil že spričo pomanjkanja potrebnih kreditov stvar druge vrste in v kolikor bi se kredit ne izrabil že pri posredni kreditni pomoči. Le izjemoma bi se spričo izrednih razmer uporabljalo to pooblastilo predvsem za nakup stavbišč in za gradnjo hiš za samske delavce v industrijskih krajih in za obrtne vajence.

V ljubljanski oblasti manjka v posameznih krajih krog 2500 stanovanj in sicer največ v industrijskih krajih. Glavna ovira pri zidanju je pomanjkanje sredstev, oziroma cenenega kredita.

Ako preračunamo dejanski efekt te uredbe, imamo za prvo leto akcije sledeči račun: Če se ⅔ kredita porabi za posredno kreditno pomoč in bi se krilo le 3 odstot. obresti malim graditeljem, imamo za 2500 gradenj kredita, ali z drugo besedo, če računimo povprečno hišico po 50.000 Din (na deželi je gradnja ceneja nego v mestu) nad 500 hiš, za nadaljnja leta pa z ozirom na amortizacijo dolgov in s tem tudi zmanjšanje obresti pri prvih graditeljih, vsako leto vsaj po 200 hišic, tako da bi v času do 1933 oblastni zaklad za gradnje malih stanovanj omogočil gradnjo ca. 200 hiš. V resnici bi pa bil efekt še večji: Mnogo kmetskih in delavskih družin je, ki bi ne izčrpale vse ugodnosti, ker bi mnogi ljudje sami prispevali k svojim gradbam bodisi v naravi bodisi z delom. Te bi oblastni odbor samo podprl, da jim omogoči uresničiti cilj sanj vsake naše slovenske družine: lastni dom. Koliko delovne sile in energije bi samo s tem oblastni odbor mogel razviti med narodom, more vsakdo med nami sam videti že zdaj, ko si narod gradi bivališča brez te pomoči.

Glavni dobitek je „Vila Stadion“ v vrednosti 160.000 Din
Žrebanje bo nepreklicno 25. marca 1928

Mark Twain:

Članek gospoda Bloka

Sinoči je stopil v sobo, v kateri pišem kot drugi urednik, naš cenjeni pisatelj, gospod John Viljem Bloke iz Virginije. Žalostnega in bolestnega obraza je z globokim vzdihom spoštljivo položil tale članek na pisalnik in počasi odšel. Pri vratih je za hip obstal; videti mu je bilo, da bi se rad toliko obvladal, da bi mogel govoriti. Potem je nagnil glavo proti svojemu članku in zaječal s pojemajočim glasom: »Prijatelj — od mene — ah, kako grozno!« — in se je razjokal. Njegova žalost nas je tako presunila, da smo ga že hoteli poklicati in ga potolažiti — a je bil že odšel in je bilo prepozno. List je bil že v stroju, a ker smo vedeli, da je našemu prijatelju veliko do tega, da pride njegov članek še v to številko, in ker smo tudi upali, da bo njegovemu srcu v tolažbo, če bo objavljen članek, smo prekinili tiskanje in vtaknili še ta članek med druge:

»Strašna nezgoda. — Ko je včeraj zvečer nekako ob šestih gospod Viljem Schuyler, star in spoštovan meščan, zapustil svoje stanovanje, da bi šel dol v mesto, kakor je bila že nekaj let njegova navada — razen kratkega presledka v pomladi l. 1850., ko je moral ležati radi neke rane, ki jo je bil steknil, ko je hotel zadržati nekega podivjanega konja in se mu je v zmedenosti prav nastavil, mahal z rokami in kričal, kar bi bilo, če bi se bilo zgodilo le za trenutek poprej, gotovo še bolj preplašilo žival, namesto ustavilo, čeprav je bilo zanj dovolj nevarno in še bolj žalostno in strašno radi tašče, ki je stala zraven in videla strahotni prizor, pa je tudi skoraj brez dvoma, da ne rečemo gotovo, da se je začetkoma nesreče drugam ozirala, ker sicer ni bila živahna in na mestu, ampak prav obratno, kakor se je baje izrazila njena mati, ki je ni več, temveč je polna upanja na veselo vstajenje umrla kot dobra kristjanka brez hinavstva in bogastva, ko ji je l. 1849. uničil požar vse, kar je imela na svetu. A takšno je življenje. Bodi nam vsem ta resni dogodek v svarilo in potrudimo se, da bomo tako živeli, da bomo, ko bomo umirali, to storili. Denimo si roko na srce in se slovesno in odkrito zaobljubimo, da se bomo od te ure dalje izogibali omotične čaše. (Originalno sporočilo »Kalifornijčana«.)«

Glavni urednik je bil tu, je robantil in divjal, da nič takega, si lase ruval, pohištvo premetaval in me opsoval ko kakšno barabo. Če mi le za pol ure prepusti list, je dejal, pa me potegne prvi postopač ali prvi norec za nos. Ta strašni članek gospoda Bloka, je dejal, ni nič drugega ko sama bedasta čvekarija, nima ne repa ne glave, nobene zveze in nič takega, da bi bilo potrebno prekiniti tisk in spraviti članek vmes. — To ima človek od tega, če je dober! Če bi bil tako neuljuden in brezsrčen kot so neki ljudje, bi bil gospodu Bloku dejal, da ne morem ob taki pozni uri sprejeti njegovega sporočila. Pa kako bi — njegovo bolestno ječanje me je v srce presunilo in brž sem zgrabil za priliko, da ga morem s čim potolažiti. Članka niti prebral nisem, da bi videl, če kaj ni v redu, marveč sem brž nekaj vrstic pripisal za uvod in oddal članek v tisk. In kaj imam zdaj od svoje dobrote? Samo kričanje in oštevanje in preklinjevanje.

Zdaj bom pa sam prebral ta članek. Bom videl, če je res tak hrup in trušč na mestu. In če je — potem bom avtorju že pokazal!

*

Članek sem prebral in reči moram, da je nekoliko zamotan na prvi pogled. Pa ga bom še enkrat prebral.

*

Spet sem ga prebral in zdi se mi dosti bolj brez glave ko prej.

*

Zdaj sem ga petkrat prebral, pa naj bom ne vem kdo, če ga razumem. Analizirati se sploh ne da. So stvari v članku, ki jih sploh ne morem razumeti. Nič ne pove, kaj je bilo z onim Schuylerjem. Toliko pove o njem, da se začnemo zanimati zanj, potem ga pa pusti. Kdo je pravzaprav ta Schuyler in kje je stanoval? In če je odšel ob šestih v mesto, ali je sploh prišel tja? In če je prišel, ali se mu je kaj zgodilo? Ali je on tisti, ki se mu je pripetila »strašna nezgoda«? Z ozirom na skrbno opisane podrobnosti v članku bi morali kaj več zvedeti, se mi zdi. Pa je — vse temno — ne samo temno — povsem nerazumljiv je članek. Ali je bilo to, da si je gosp. Schuyler pred petnajstimi leti nogo zlomil, ta »strašna nezgoda«, ki je gospoda Bloka tako neskončno užalostila in ga napotila, da je sredi noči prišel v uredništvo in prekinil tisk, da pouči ljudi o tej nezgodi? Ali pa je bila »strašna nezgoda« to, da je bilo uničeno vse imetje Schuylerjeve tašče v starih časih? Ali pa to, da je ona pred tremi leti umrla? (Dasi ni videti, da bi bila radi kake nezgode umrla.) Z eno besedo, v čem tiči pravzaprav »strašna nezgoda«? Zakaj se je pa tisti trapasti osel Schuyler nastavil s svojim kričanjem prav konju, če ga je hotel zadržati? In za vraga, kako ga je mogel konj podreti, če je že naprej zdivjal? In kaj nam bodi v svarilo? V kakšnem pomenu nam bodi to čudovito poglavje polno zagonetk za »nauk«? Predvsem pa, kaj ima »omotična čaša« opraviti s tem? Nič ni povedano, da je Schuyler pil, ali da je njegova žena pila, ali da bi bila pila tašča, ali da bi pil — konj? Čemu torej te besede o »omotični čaši«? Skoraj bi rekel, da bi bilo bolje, če bi gospod Blok rajši sam pustil »omotično čašo« v miru, potem gotovo ne bi delal toliko šundra s to svojo zagrizeno nezgodo. — Spet in spet sem prebral ta trapasti članek v vsej njegovi sladki preprostosti, da se mi je kar v glavi vrtelo. Vendar — nič nisem razumel. Zdi se pač, da se je pripetila nekakšna nezgoda, a kakšna je bila in komu se je kaj zgodilo, ni bilo mogoče dognati. Nerad, pa sem le primoran, moram prositi svojega prijatelja gospoda Bloka, da svojemu sporočilu odslej doda pojasnilo, če se bo še kdaj kaj pripetilo njegovemu prijatelju, da bom razumel nezgodo, in komu da se je kaj zgodilo. Rajši bi, da bi vsi njegovi prijatelji pomrli, kakor pa da bi še kdaj skoraj znorel, ko bi moral razreševati pomen takih in enakih dopisov.

Dražba kož

divjih živali dne 20. marca 1928

na velesejmu v Ljubljani. Pošljite takoj kože na naslov: »DIVJA KOŽA V LJUBLJANI«. — Najbolšje vnovčenje blaga!

N. Velikonja:

Problemi naše obče uprave

3. Posledice zgolj strokovnjakov v upravi.

Pod pojmom strokovnjakov mislim vse one v naši upravi, ki odločajo, izdajajo normativne odredbe in upravne razsodbe brez sodelovanja pravnikov, suvereno prezirajoč pravniško pomoč. V tem oziru beležimo v naši upravi zelo neprijetno poglavje. Mnogi strokovnjak, ki je na vodilnem in odločujočem mestu, se čuti poklicanega za juridično delo, opirajoč se pri tem na to, da so pač vsi zakoni pisani in da jih vsak lahko bere in tolmači. Pravni študij se omalovažuje. Človeku se zdi kakor Marku Twainu, ki si je zdravil nahod po receptih nezdravnikov. Za marsikaterega strokovnjaka v ministrstvih, se zdi, ne eksistira nič drugega nego njegova stroka, zato tudi prezira pristojnost drugega ministrstva. In na ta način je bila možna n. pr. gradnja železnice Ormož—Murska Sobota takšna kakršna je, na ta način je, recimo, neko gradbeno oblastvo odločalo o nadarbinski stavbi in prosvetno ministrstvo n. pr. o ustanovitvi neke po zakonu neobvezne šole, ali degradiralo svojega uradnika itd. Škode seveda nima dotični strokovnjak, toda škodo od takega uradovanja imajo n. pr. ob Muri poplavljeni posestniki, pri nadarbinski stavbi in pri šolski stavbi in pri nekorektnem imenovanju stranke.

Imamo 10 ministrstev obče uprave (notranje zadeve, prosveta, agrarna reforma, poljedelstvo in vode, gradbe, trgovina in industrija, narodno zdravje, socijalna politika, vere, šume in rude), od teh se zakon o obči upravi niti na papirju še ni izvedel pri agrarni reformi in gradbah. V vsakem teh ministrstev tuhta toliko in toliko strokovnjakov svoje odredbe in uredbe. Predstavljajte si upravnega jurista v podrejenih instancah, ki mu lete vse te odredbe in uredbe na mizo! Skoraj bi človek trdil, da je najboljši uradnik bil tisti, ki jih je vračal, češ, da mu vsaj kaosa ne povečajo, ter je uradoval po svojih starih šimljih v mirno zadovoljstvo naroda. Res pa je, da se redkokdaj zgodi, da se taka vrnjena odredba spet povrne! Tako sortiranje ukazov je tam, kjer sedi upravni uradnik jurist, ki gleda tudi na to, da ima v upravi sistem in pregled čez vso zakonsko in normativno snov, če pa nimate takega uradnika, poplavi ves ta pisani predpisni metež tudi še nadalje vse podrejene pisarne in nazadnje ima vestni uradnik v prvih instancah občutek, da vlečejo ves naš upravni aparat voli na vse štiri strani sveta. S tako nejasno novo došlo naredbo je treba dalje samo počakati in čez par tednov jo razveljavi nova, se morem trditi, da zmerom tudi jasnejša.

Osebno visoko cenim vsakogar, ki dobro zna svojo stroko, toda reči pa moram, da je prav ta miselnost suverenih strokovnjakov povzročila v pravnem oziru v naši obči upravi strašno nestalnost in nesigurnost.

Zato bi se tretje vprašanje glasilo:

»Ali naj pravniki urejujejo našo upravo ali ne?«

Odgovor bi se morda glasil: Ali nimamo pravnih fakultet v državi?

4. Nestalnost in negotovost v naši upravi.

Glavno v upravi pa je sistematična smotrnost. Živo si predstavljam, kako je pomislek praktičnega upravnega pravnika marsikateremu živahnemu, ambicijoznemu, navdušenemu in včasi celo po najnovejši knjigi od nove ideje prežetemu strokovnjaku cof in coklja. Priznam prav rad, toda večja modrost je: quieta non movere, nobene reforme ne čez noč, da se v ljudeh ne zbudi čut negotovosti. To kar se je pokazalo vsaj za dobro, naj obstane. Nič naj ne gre preko možnosti! Kajti boljše nekaj počasi izboljševati, nego priznati slabo izkušnjo. In teh izkušenj imamo v naši državi že dovelj. Naj samo navedem, kako je propadla državna zaščita dece, invalidsko vprašanje, prosveta s svojo nestalnostjo, zdravstvene odredbe, ki jih je mnogo le na papirju itd.

Škode nima strokovnjak, škodo ima narod — materijelno, a včasih je za državo še hujša moralna! Ko se izmenja tak edino odločujoči strokovnjak, recimo, v ministrstvu, pade tudi njegova teza in njegov naslednik gradi v že veljavni pravni sistem svojega resora nov sistem! Ker pri nas ne gre zmerom z zakonom, si to olajša s pooblastilom v finančnem zakonu in izda uredbo z močjo zakona. Pri tem pa se zgodi celo to, da iztrže iz nekega zakonskega načrta, ki včasi vendarle pomeni nekakšen sistem, samo eno ali dve poglavji ter to uveljavi kot uredbo, ponavadi še s klavzulo, da se vse nasprotujoče razveljavi. Lahko si, mislim, predstavljate, kako je upravnemu pravniku, ki mora spravljati to novo pravno telo v veljavni upravni sistem. Primerov za to imamo dovolj, žal, da ti primeri niti vsi niso objavljeni v Uradnem listu in Službenih Novinah in jih je mnogo samo v zbirki normalij.

Nestalnost upravnih predpisov ruši v narodu pravni čut, ker se vse naredbe niti ne objavljajo, v upravi raste negotovost in neka skrivnostna tajna, upravnemu uradniku samemu je mnogokrat težko se prebiti skozi zagonetni labirint uredb in naredb, ki niti ne operirajo vedno z istimi besedami za isti pojem.

Ali naj še omenim, da so se izdajale uredbe tudi samo v politično propagandne svrhe, da označim vso muko dela upravnega jurista v naši upravi?

Nemško-angleška trgovska pogodba se odpove

London, 13. marca. (Tel. »Slov.«) Na neko interpelacijo o angleško-nemških trgovinskih odnošajih je odgovoril zunanji minister Chamberlain, da je nemška vlada že večkrat opozorila angleško vlado, da so gotove carine v nasprotju z določbami in pogoji trgovinske pogodbe. Temu naziranju se angleška vlada ni mogla pridružiti. Po njegovih informacijah je nemška vlada izjavila, da namerava nemško-angleško trgovinsko pogodbo odpovedati oziroma je nič več obnoviti.

Policijsko varstvo zadošča

London, 13. marca. (Tel. »Slov.«) Delavska stranka bo v četrtek v začetku debate o mornariškem proračunu vložila predlog, v katerem pravi, da se more narodna varnost in mednarodni mir doseči le potom splošne in bistvene omejitve oboroževanja na morju. Vlada naj zmanjša število bojnih ladij na mejo, ki zadostuje za policijsko varstvo morja.

Nacijonalisti v Egiptu dobili vlado.

v **London,** 13. marca. (Tel. »Slov.«) V Egiptu je dobil Nahas paša mandat za sestavo čisto strankarskopolitičnega kabineta iz nacijonalistične stranke Waft.

27. marca se otvori sejm.

v **Varšava,** 13. marca. (Tel. »Slov.«) Otvoritvena seja sejma je določena na dan 27. marca. Med kandidati za sejmskega maršala se poleg kandidatov vladnega bloka imenuje tudi vodja socijalistov Stašinski.

Moska je aktivnejša

Riga, 13. marca. (Tel. »Slov.«) Po poročilu listov se vrši v baltiških državah velika komunistična propaganda. Komunisti so dobili ojačeno podporo iz Moskve. Propaganda se širi najbolj med brezposelnimi in levo organiziranimi delavci. Policija je preiskala mnogo zasebnih stanovanj in zaprla agitatorje.

Santiago, 13. marca. (Tel. »Slov.«) Ker je vlada zaprla 40 komunistov, so slednji organizirali upor v namenu, da vržejo vlado. Toda poskus se je ponesrečil. Med zaprtimi se nahaja tudi sin bivšega predsednika Alessandri. Baje ima komunizem pristaše celo v vladi sami in je v zaroto zapleten tudi minister za narodno zdravje.

Zakon o varstvu delovnega trga sprejet.

v **Praga,** 13. marca. (Tel. »Slov.«) V senatu je bil danes sprejet zakon o varstvu delovnega trga, tako da zakon za veljavnost potrebuje samo še sankcije po prezidentu Masaryku.

Borba med Moskvo in Berlinom radi zaprtih inženerjev

v **Berlin,** 13. marca. (Tel. »Slov.«) Generalni diktator splošne električne družbe tajni svetnik Deutsch je imel dalji razgovor s tukajšnjim ruskim poslanikom Doneca. Razgovor se je vršil tudi med nemškim poslanikom v Moskvi in Čičerinom. Nemška vlada skuša najprej dobiti pojasnila, kakšen sum vlada proti nemškim inženerjem. Nemška vlada bo najbrže primorana formalno protestirati proti aretacijam, če ne bo zadostnih razlogov za aretacijo. Gre za aretacijo inženerjev in tehničnega osobja v donskih rudnikih, katere je sovjetska vlada zaprla, ker so uganjali sabotažo in bili baje v službi protisovjetske propagande.

Državni podtajnik v Rimu demisijoniral

v **Milan,** 13. marca. (Tel. »Slov.«) Državni podtajnik notranjega ministrstva poslanec Suardo, ki je od 1924 neposredni sodelavec Mussolinija, je demisijoniral iz zdravstvenih ozirov. Za naslednika je bil imenovan dosedanji državni podtajnik za javna dela poslanec Michele Bianchi, ki že od vojne dela ob strani Mussolinija in ki je tudi pri pohodu na Rim igral vodilno vlogo. Bianchi je bil ravno tako kakor Mussolini najprej socijalist, je bil pozneje kot urednik tržaškega »Piccola« radi nacijonalistične propagande izgnan ter se je poleg Mussolinija udejstvoval kot marljiv intervenist, pozneje pa kot organizator fašizma.

Švehla odpotuje v Francijo

v **Praga,** 13. marca. (Tel. »Slov.«) Ministrski predsednik Švehla bo iz zdravstvenih ozirov odpotoval na jug, in sicer bržkone na francosko riviero. Na potovanju ga bo spremljal berlinski poslanik Hvalkovsky. V političnih krogih se smatra, da Švehla ne bo podal formalne demisije, temveč ga bo v času njegovega bivanja v inozemstvu, ki bo trajalo najbrže do poletja, zastopal kak minister. Navzlic demantijem o demisiji pa nočejo utihniti glasovi o imenovanju novega šefa vlade in v zvezi s tem o izpremembi kabineta.

Heimatschutz v Celovcu

Celovec, 13. marca. (Tel. »Slov.«) Manifestacije Heimatschutza niso potekle tako, kakor so prireditelji napovedovali. Manifestacijam je prisostvoval tudi iz koroško-jugoslovanskih bojev znani general Hilgerth. Na pomoč je prišla tudi Zgornja Štajerska in Nižja Avstrija. Vseh udeležencev je bilo okrog 3000.

Korupcije - nesreče - umori

Korupcija z Eifflovim stolpom?

v **Pariz,** 13. marca. (Tel. »Slov.«) V pariškem mestnem svetu se je razvila ostra razprava o Eifflovem stolpu. Pri posvetovanju o proračunu se je izkazalo, da prinaša stolp mestu na leto samo 5000 frankov. Občinski svetniki so se po pravici pritoževali radi tako slabega gospodarstva. Ne samo vstopnina znaša večkratno vsoto, kakor je navedena v proračunu, temveč se nahaja na stolpu tudi največja francoska radio postaja, razen tega se nahajajo v njem restavracije in drugi lokali. Za reklamo se plača na leto samo 50 centimov za kvadratni meter.

Senzal poneveril 700.000 lir.

v **Milan,** 13. marca. (Tel. »Slov.«) Radi ponesrečenih borznih spekulacij je pobegnil turinski borzni senzal Rudolf Levy, proti katerem se je izdala tiralica. Poneveril je državna blagajniška nakazila v znesku 700.000 lir.

Iz dobe umorov in samomorov

v **Varšava,** 13. marca. (Tel. »Slov.«) V Brombergu je bil odkrit poskus zastrupljenja, ki se je izvršil na nenavaden način. Dva studenta, stara 18 in 19 let, sta se zaljubila v neko 17letno deklico. Sklenila sta, da eden mora umreti, ter sta odločitev prepustila dekletu. Pripravili so dve čaši črne kave in dekle bi imelo v eno izmed čaš vliti sublimat. Vlila pa je sublimat v obe čaši, tako da sta se onesvestila oba dijaka, ki so ju le z največjo težavo rešili smrti. Deklica je bila aretirana in je priznala, da je vlila strup v obe čaši zato, da bi se znebila obeh sitnih zalezovalcev.

Avtobus se je prevrnil.

v **Varšava,** 13. marca. (Tel. »Slov.«) V bližini Lublina se je na klancu prevrnil avtobus. Ranjenih je bilo 70 oseb, med njimi 6 smrtno nevarno.

v **Milan,** 13. marca. (Tel. »Slov.«) V bližini Bologne se je neki poštni avtomobil zaletel v skalo, se prevrnil in padel po pobočju v reko. Učiteljica grofica Terezija Ginnasi je mrtva, 7 oseb pa je ranjenih.

Sneg v Ligurskih Alpah.

v **Milan,** 13. marca. (Tel. »Slov.«) V Ligurskih Alpah je zopet zapadlo toliko snega, da je promet na cestah otežkočen.

v **Milan,** 13. marca. (Tel. »Slov.«) Od 15. marca dalje se zopet otvori letalski promet med Benetkami, Milanom in Turinom. Proga se bo razširila iz Benetk do Trsta in iz Milana do Genove.

Vesti iz letalskega sveta

v **London,** 13. marca. (Tel. »Slov.«) Angleški letalec Hinchcliff je danes s svojim aparatom odletel z letališčem Cranwell. Kakor nocoj objavlja njegov manager, je Hinchcliff najbrže odletel naravnost v Ameriko, ker se na Irskem ni spustil na tla.

V južni Afriki se je ponesrečilo vojaško letalo, s katerim se je hotel neki zdravnik peljati v neko oddaljeno farmo. Vsi letalci so mrtvi.

Včeraj je padlo v morje neko **angleško letalo** s poročnikom Cinhedom. Potapljalci so ves dan skušali rešiti pilota in letalo, kar se jim je končno posrečilo, toda pilot je mrtev. Našli so ga zamašenega na sedežu in popolnoma razmrcvarjenega.

Mednarodni spomenik proti vojni

Francoska, nemška in internacionalna zveza bivših vojakov iz svetovne vojne so sklenile postaviti velik mednaroden spomenik proti vojni. Spomenik bo predstavljal vse bolesti in vso grozo svetovne vojne in nujno potrebo splošnega sporazuma. Stroške naj bi krila mednarodna organizacija prispevkov in pa dohodki posebne znamke, ki bi se uporabljala po vsem svetu. Vojaki bodo takoj stopili v zvezo s podobnimi organizacijami v drugih državah, da pošljejo osnutek tako za spomenik kakor tudi za znamko. Ta propaganda bo končana s 1. julijem t. l. in se je lahko udeležijo vsi, ki so bili v kakemkoli oziru žrtev svetovne vojne. Ta odbor ima svoj sedež v Ženevi-Chenet-Bourg.

Kam pa zopet to meri?

Belgrajski listi so prinesli govor dr. Strašimira Miletiča na včerajšnji seji radikalnega mestnega odbora, v katerem je trdil:

Klerikalni list »Mladina« je prinesel članek, v katerem se pravi, da živijo v južni Srbiji Bolgari in da je članek propaganda za Bolgare. V teh poročilih se pravi, da je dr. Strašimir Miletić radi tega napadel dr. Korošca, ki v Belgradu govori eno, njegovi listi v Sloveniji pa pišejo drugo.

Proti tej trditvi dr. S. Miletiča ugotavljamo to-le: **1. da list »Mladina« nikdar ni bil in ni organ SLS; 2. da sotrudniki »Mladine« ne pripadajo SLS, nasprotno, pisec omenjenega članka »Mladine« napada SLS, da se je v tem vprašanju postavila »na stran velikosrbskega šovinizma«. Istočasno napada »Mladina« tudi našo kulturno-gimnastično organizacijo Orla radi »uvedbe vojaškega poveljevanja«. Iz tega se jasno vidi, da je Miletičeva trditev popolnoma neresnična. Moramo samo obžalovati, da je dr. Miletić očividno na temelju neke denuncijacije iznesel tako dalekosežne stvari, ne da bi se prepričal o njih resničnosti.**

Dr. Miletić omenjene trditve ni vzel iz zraka. Skoro bi lahko trdili, da dr. Miletić »Mladino« in članka, ki ga navaja, sam ni bral. Prav gotovo pa dr. Miletić sam prav nič ne ve in ne pozna politične in kulturne opredelitve v Sloveniji, če trdi, da je »Mladina« klerikalen list. **Komaj deset dni je, odkar je »Slovenec« »Mladino« napadel.** Tedaj smo ugotovili, da je »Mladina« glasilo »naprednih« dijakov, iz katerih se rekrutirajo voditelji raznih struj liberalnega gibanja, **zlasti SDS.** Med temi dijaki ni prav nobenega somišljenika SLS, **ampak nasprotno so vsi zagrizeni nasprotniki naše stranke in našega gibanja sploh.**

Dr. Miletić je torej popolnoma napačno poučen. Treba se je vprašati, ali ni njegov napad zopet drobec na široko organizirana denuncijantska intriga SDS, kateri je neinformirani govornik nasedel? Saj je bilo ravno bolgarsko vprašanje že opetovano priljubljen predmet denunciranja SDS. Časopisje SDS je že ponovno zlorabljalo to stvar, pisalo danes za Bolgare, jutri proti njim, kakor se mu je zdelo, da bo s svojo pisavo moglo uspešneje izrabljati razpoloženje v Belgradu za svojo politično vodo.

Upajmo, da bodo belgrajski krogi po zadnjih težkih preizkušnjah tudi prišli do prepričanja, da intrigantstvo SDS nima mej in informacij o Sloveniji od te stranke sploh ne bodo sprejemali. Kajti bistvo SDS je, da je nepoštena. Nepoštenost gre v tem slučaju celo tako daleč, da dejanja **svojih lastnih ljudi** podtika SDS pristašem SLS.

Tam - tam - tam na Tabor

Radičevci in pribičevičevci bodo v nedeljo zborovali. Na plakatih oznanjajo, da hočejo protestirati in sicer protestirati proti sedanji vladi in proti SLS, ki to vlado podpira. Po shodu nameravajo prirediti obhod po mestu, da bo demonstracija bolj zalegla. Ker imajo v Ljubljani za tako manifestacijo vsekakor premalo ljudi, ki bi se po bridkih izkušnjah svoječasne žerjavovske strahovlade še hoteli izpostavljati za dobro preračunjene žerjavovske načrte, ropočejo žerjavovski in radičevski agitatorji že 14 dni po deželi z velikim bobnom demokracije in enakopravnosti. Samostojnežem pošiljajo pobožna vabila, da bodo zborovali pred cerkvijo Srca Jezusovega, podeželske esdeesarje pa vlečejo na shod s Sokolskim domom. Zadnje dni je združena liberalna gospoda pogruntala še eno vabo. Da bi žerjavovska strankarska prireditev ne doživela prevelike blamaže, je gotova gospoda vplivala, da se obenem z radičevsko-žerjavovsko protivladno demonstracijo obhaja tudi 25 letnica stanovske organizacije Zveze obrtnih zadrug, kateri so žerjavovci s svojo strankarsko politiko prizadejali že toliko škodo. Žerjavovski shod, če bi bil tudi od raznih radovednežev dobro obiskan, svojega cilja ne bo dosegel. Žerjavovci so namreč že opetovano pokazali, kako skrbe za Slovenijo in pred vsem za slovenskega obrtnika in trgovca takrat, ko imajo vladno moč, zato ogromne večine obrtništva, ki jim je pri zadnjih volitvah v Trgovsko in obrtno zbornico pokazalo hrbet, ne bodo nikdar več ujeli v svoje protislovenske in protiljudske mreže. Tudi ne moremo verjeti, da bi se hoteli izpostavljati pri protivladnih demonstracijah razni državni uslužbenci v korist radičevcev, ki so svoj čas kot vladna stranka oškodovali državno nameščenstvo s takozvanimi odtegljaji za poplavljence za stotine milijonov.

„Jutru" za klobuk

Ugotavljamo: »Jutro« je vrglo vse karte na Evansovo izjavo, kako se je v Parizu dr. Korošec potegoval za našo stvar, da je bil Anglež Evans kar osupnjen. »Jutro« je trdilo, da je Evans zamenjal dr. Korošca z dr. Ribařem. »Jutro« je pozvalo dr. Korošca, naj pove, če se je za časa mirovne konference ali njenih predpriprav mudil v Parizu, češ, da slovenski javnosti to ni znano.

Dali smo mu vsa pojasnila na razpolago: Izjavo g. Ehrlicha, kateremu je Evans na njegovem domu potrdil, da je govoril z dr. Korošcem. Izjavo dr. Korošca samega. Izjavo tedanjega našega delegata dr. Gregorina. Poklicali smo mu, čeprav ga ima »Jutro« bližje, v spomin dr. Žerjava. Šlo je za to: Ali je dr. Korošec govoril z Evansom ali Rybař. »Jutrov« namen je bil zmanjšati ugled dr. Korošca, ker doslej slovenski javnosti ni bilo dovolj znano, kak ugled uživa SLS z vodjem dr. Koroščem v svetu; taka priznanja pa niso kaka »Jutrova« beležka...

Kdor je pa v slepoti in zagrizenosti nedostopen dokazom, temu tudi »Slovenec« ne bo glave odprl. Pika — a blamaža le ostane!

Kupujte stadionske srečke!

Žrebanje bo nepreklicno dne 25. marca

je 275 moških in 86 ženskih, skupaj 361 posredovanj. Odpotovalo je 225 moških in 21 žensk, skupaj 246 brezposelnih; odpadlo pa 185 moških in 82 žensk, skupaj 267 brezposelnih. — Delo išče: 1 gozd. praktikant, 4 manipulanti lesne stroke, 2 gozdna čuvaja, 2 ekonoma, 2 vrtnarja, 1 rudar. inženir, 1 rudar. uradnik, 1 rudar. paznik, 11 rudarjev, 1 kamnoseški brusač, 3 kamnoseki, 1 pečar, 2 kiparja, 1 izdel. cementne opeke, 14 kovačev, 34 stavb. ključavničarjev, 5 livarjev, 7 železostrugarjev, 16 kleparjev, 6 zlatarjev, 1 elektroinženir, 2 strojna risarja, 2str. tehn. uradnika, 63 stroj. ključavničarjev, 14 elektromonterjev, 94 mizarjev, 9 kolarjev, 1 sodar, 1 stolar, 4 žagarji, 3 usnjarji, 1 strojar, 5 sedlarjev, jermenarjev, 5 tapetnikov, 1 krojaški prikrojevalec, 21 krojačev, 40 čevljarjev, 5 slamnikarjev, 1 klobučar, 8 brivci, 1 dežnikar, 5 knjigovezov, 4 mlinarji, 28 pekov, 8 slaščičarji, 1 medičar svečar, 4 mesarji, 1 restavrac. poslovodja, 3 natakarji, 5 inženirjev kemije, 1 laborant, 1 stavb. praktikant, 2 zidarska polirja, 44 zidarjev, 22 soboslikarjev, pleskarjev, 27 tesarjev, 1 vodnjakar, 2 dimnikarja, 1 krovec, 1 tipograf, 1 fotograf, 14 strojnikov, kurjačev, 7 šoferjev, 1 strojevodja, 25 tovar. pomož. delavcev, 7 pisar. slug, 12 knjigovodij, 2 fakturista, 2 korespondenta, 3 kontoristi, 1 absolvent trgovske akademije, 3 trgov. potniki, 2 trgov. skladiščnika, 28 trgov. pomočnikov, 1 geometer, 51 zasebnih uradnikov, 4 pisar. praktikanti, 1 godbenik, 1 gledališki igralec, 1 desinfektor, 2 bolniška strežnika, 40 hlapcev, 92 dninarjev, 11 vajencev; ženske: 17 pisar. moči, 1 vzgojiteljica, 1 otroška varuhinja, 2 kontoristinji, 15 trgov. sotrudnic, 4 pletilke, 10 šivilj, 1 šivilja za perilo, 2 krznarici, 2 modistinji, 1 štoparica, 1 šivilja slamnikov, 7 natakaric, 1 hotelska sobarica, 2 žebljarici, 16 tov. delavk, 23 dninaric, 53 kuharic, služkinj, postrežnic, 6 vajenk. — Delo je na razpolago: moškim: trem vrtnarjem, 1 puškarju, 30 stroj. ključavničarjem (starejšim), 7 železostrugarjem (starejšim), 1 usnjarju, 1 brivcu, 1 šefu-kuharju, 1 starej. kovaču, 1 tapetniku (mlajšemu), 1 hišniku, 12 vajencem; ženskam: 3 tkalkam, 2 likaricam, 4 štrikaricam, 1 služkinji, 1 trgov. vajenki.

Maribor

☐ **Sreča te čaka.** Dne 25. marca je žrebanje druge Stadionske loterije. Zavedaj se, da te čaka sreča, ako si nabaviš srečko, ki stane samo 10 Din. To je pač malenkosten znesek v primeri s tem, da lahko zadeneš moderno vilo, kolo ali kak drugi krasen dobitek. Srečke se dobijo pri blagajni Zadružne banke.

☐ **Stavbišča za nove delavske hišice.** Časopisje je že pojasnilo javnosti nakazilo 2 milijonskega brezobrestnega posojila mestni občini po ministru dr. A. Gosarju v svrho pozidave novih delavskih hišic. Za stavbišča za 80 delavskih hišic bo kupila občina takozvane Staudingerjeve parcele in bo plačala 11 Din za kvadratni meter. Z zidavo teh hišic se bo začelo takoj, ko bo dopustilo vreme.

☐ **Za povzdigo mestnega avtoomnibus-prometa.** Promet z avtoomnibusi po mestu v občim dobro funkcijonira. Da bodo v bližnji bodočnosti odstranjeni vsi nedostatki in da bo vpeljana moderna kontrola voznih listkov, bo odpotoval vodja avtomobilskega prometa g. inžener Tomšič za 1 teden na dunajski velesejm, kjer si bo ogledal v Dunajskem Novem mestu vse najnovejše iznajdbe ter vpeljave pri osebnem prometu z avtomobili.

☐ **Samoumor.** Že od petka so pogrešali 58-letnega Adolfa Verstovška, rodom iz Velenja, ki je stanoval v Mariboru v Židovski ulici. Njegovo stanovanje pa je bilo zaprto. Sosedje so sumili, da si je kaj prizadial, ker je bil v denarni stiski. Policija je v ponedeljek popoldne njegovo stanovanje odprla in našla Vrstovška obešenega. Na lice mesta poklicani zdravnik je konstatiral smrt. Nesrečnež je zapustil pismo za svojo hčerko in kot razlog za to dejanje navaja pomanjkanje ter kronično živčno bolezen.

☐ **Nesreča.** V bolnico so prepeljali 17 letnega Jožefa Preloga, mesarskega pomočnika, ki se je pri delu močno ranil.

☐ **Postopač in berač.** Koncem februarja je tukajšnja policija prijela nekega starejšega moškega, ki se je legitimiral za Petra Silbermana. Povedal je, da je bil rojen l. 1866. na Bavarskem blizu Monakovega. Takoj po porodu ga je vzela s seboj v Bosno neka Bosanka. Zatrjeval je, da se je tam nahajal do okupacije, a pozneje odšel v Primorje, kjer je služil za pastirja do svetovne vojne. Policija ga je fotografirala in njegove slike poslala na več oblasti. V ponedeljek pa je dobila iz Zagreba poročilo, da je ta moški Mihajlo Petrovič, rojen v Zagrebu in tudi tja pristojen. V poročilu pa je policija tudi dostavila, da je Petrovič znan postopač in berač. Za svoj tesarski poklic pa se ne briga.

Samo Din 610·- v Prago in nazaj

stane vožnja z brzovlakom za čas »Praškega velesejma«. Vizum brezplačen. Legitimacije dobite pri češkoslovaškem konzulatu ali Aloma Company, Aleksandrova cesta štev. 2.

Celje

☞ **Proračunski provizorij za marec 1928,** za katerega je po sklepu občinskega sveta zaprosila celjska mestna občina, je g. veliki župan mariborske oblasti dne 9. t. m. potrdil. Mestna občina bo vsled tega pobirala do 1. aprila t. l. vse one davščine in doklade kot v proračunskem letu 1927.

☞ **Dobra knjiga je najboljši prijatelj.** Ljudska knjižnica na Cankarjevi cesti 4 je odprta vsak delavnik med 5. in 7. uro zvečer. Posetite jo in izposodite si knjigo pri njej, ki je sedaj preurejena in z novimi knjigami bogato izpopolnjena. Pri vstopu v knjižnico je treba enkrat za vselej plačati le Din 5, nato pa od vsake knjige Din 1.— izposojevalnine.

☞ **Hvala Bogu!** Že smo se tudi na tem mestu jezili nad železniško upravo, ki je izpostavljala ljudi, ki morajo skozi železniški podvoz proti Zavodni, nevarnosti, da jih vsak hip oblije nesnaga, ki curlja iz kot nalašč vedno na tem mestu stoječih strojev. Na veliko veselje prizadetih pa so začeli včeraj z montažo varnostnih naprav, ki bodo onemogočile curljanje nesnage na cesto.

☞ **Sv. Jurij ob Taboru.** Po težki in dolgotrajni bolezni je v ponedeljek, dne 12. marca zvečer izdihnil v Pondoru svojo blago dušo župan občine Sv. Jurij in član vranskega okrajnega zastopa posestnik g. **Alojzij Lesjak.** Pokojnik je bil mož izrednega poštenja in nesebičnosti. Odgovorno mesto župana je zasedal skozi več poslovnih dob in je bil kot župan zgled skrbnosti in pridnosti. Že bolan in do smrti izmučen je še posečal občinsko pisarno. Kot katoliško zaveden mož je stal zvesto v vrstah Slov. ljudske stranke. Še ob zadnjih kasneje razveljavljenih občinskih volitvah je bil nosilec liste SLS in bil predmet fanatičnih napadov s strani nasprotnikov. Baš neumerjeni in večkrat podli nastopi nasprotnikov so mu kratili zdravje in povzročali silne duševne boli. — Pogreb zaslužnega moža bo v četrtek, dne 15. marca ob 10. dopoldne pri Sv. Juriju ob Taboru.

Dopisi

Tržič

Potrebno predavanje smo imeli preteklo nedeljo v Našem domu. Predaval je g. Joško Lindič iz Ljubljane o alkoholizmu. Žal je bilo slabo vreme vzrok, da zanimivo in poučno predavanje ni bilo tako obiskano kot bi bilo prav. Želeli bi seveda, da bi koristna izvajanja čuli predvsem tisti, ki tudi pri nas niso zadovoljni le z vinom in pivom, ampak segajo po žganih pijačah. Splošno je znano, da so naši prijatelji špirita posebno varčni in goreči obenem, ker dobavljajo ta strup večinoma iz točilnic okoliških občin, kjer je zaradi nižje občinske doklade cenejši.

Luči sv. Gregorija so stari Tržičani na praznik 12. marca s posebnim veseljem vozili v znamenje, da sv. Gregor pripelje čevljarsko pomlad, ki ugasne v delavnicah luč. Tudi sedaj ta častitljivi običaj še ni popolnoma izginil. Letos je pa prisvetila čevljarska pomlad posebno belo, ker je zavita v precejšen sneg.

Razočarani so bili mnogi v nedeljo, ko so zaslišali iz godbene sobe društvene godbe ubrane zvoke velikonočne pesmi. Torej bo res pri velikonočni procesiji že svirala godba našega prosvetnega društva? Res, dasi ima inštrumente šele dva meseca. Nasprotniki, ki vsak naš napredek oblajajo in so v zasmehu govorili o pomladnih vrbovih piščalkah, bodo te lahko uporabili zase!

Zastonj stanovanje in vilo bo dobil v nedeljo teden tisti, ki zadene glavni dobitek Stadionske loterije. Sicer je vila v Ljubljani, a srečni gospodar jo bo lahko tudi prodal in za izkupiček si bo gradil hišo kjerkoli. Zato sezimo še te dni po srečkah, ki jih v Tržiču prodaja naše konsumno društvo in orlovska organizacija.

Trbovlje

✡ *Smrtna kosa.* G. učitelju Karlu Omerzu je umrl čletni sinček Dušan na škrlatinki.

✡ *Sejm sv. Jederti.* V soboto 17. t. m. se vrši v Trbovljah najbolj obiskovani pomladanski živinski in kramarski sejm sv. Jederti.

✡ *Društvo rudniških upokojencev za samopomoč.* Za vpisovanje v društvo je čas samo še dva dni t. j. do 15. t. m. Nadaljni člani se ne sprejemajo do novega leta.

✡ *Redukcija rudarjev.* Na Separaciji je bilo te dni 55 rudarjev reduciranih na zapadnem obratu se jih bo odpustilo pa kakih 400. Najavljeno je že tudi, da se bo v jami začelo delati na dve tretjini. Z redukcijo bo gotovo težko prizadeta bratovska skladnica, ker bo prišlo v blagajno manj prispevkov, od reducirancev bo pa marsikdo upokojen, torej bo imela skladnica več izdatkov.

* * *

Laško. V nedeljo 11. marca se je vršil za laško nadžupnijo občni zbor krajevne organizacije »Slov. ljudske stranke« v nadžupnijski dvorani. Izvoljen je bil zopet za načelnika g. Mihael Hrastnik, kmet iz Brstnika. Ob tej priliki sta govorila narodni poslanec in minister n. r. g. dr. Andrej Gosar in oblastni poslanec g. Matevž Deželak ob obilni udeležbi. Dr. Gosar je med drugim omenil, da bo dobil po njegovem prizadevanju Maribor 2,000.000 Din za zgradbo okrog 70 delavskih stanovanj, mesto Celje pa 500.000 Din za isti namen. Dosegel je tudi, da bodo tudi v bodoče nekatere male in hribovite občine ostale samostojne kot je to bilo dosedaj, kar je zlasti dobor uplivalo na navzoče občinstvo iz občine Sv. Lenart Nato je govoril obl. poslanec Matevž Deželak o delu obl. skupščine v Ljubljani. Končno so se vsi navzoči zahvalili ministru dr. Gosarju za njegov trud, da rešuje zedeve svojih volivcev v najkrajšem času. Končno se je izrekla soglasna zaupnica načelniku ministru dr. Korošču in našim poslancem.

Najugodnejši nakup

oblačil lastnega izdelka nudi

tvrdka JOS. ROJINA, Ljubljana

Iz poštne službe

Po čl. 306 fin. zak. za dnevničarje so prevedeni služitelji: Al. Esih v Loki pri Zidanem mostu, V. Musar v Boh. Bistrici, T. Pavli v Zidanem mostu, Jak. Bajt v Škofji Loki, Ant. Zanoškar na ljubljanski kolodvorski pošti, Fr. Mohorčič na ljubelj. glavni pošti, Iv. Kordiš v Laškem potoku, Iv. Fašun v Celju, Jože Peskar na ljublj. glavni pošti, E. Margon na ravnateljstvu, T Ravnihar pri III. ter teh. odseku v Ljubljani, Fr. Ravnikar na ljublj. gl. pošti, Iv. Flegar in St. Dragovič v Murski Soboti ter Ant. Vodopivec v Domžalah so postali po naknadnem priznanju neke službene dobe spet služitelji.

Premestitve. Pb. ur. II/3 Marija Cvarova iz Ljubljane v Toplice pri Novem mestu; pb. ur. II/4 Karla Videmškova iz Toplic pri Novem mestu na ljublj. gl. pošto, Olga Trinkausova iz Konjic v Janjevo in Metka Gostinčarjeva iz Ljubljane v Krško; telef. III/3 Ema Burdianova iz Slov. Bistrice v Celje; pripr. III/4 Ana Kokolova iz Murske Sobote v Križevce v Prekmurju, Jožica Ferjančičeva iz Maribora v Brezno in Marta Kitzlerjeva iz Ljubljane v Domžale; zvan. 2. skup. F. Berce z ljubljanske gl. pošte na ravnateljstvo; služ. 2. skup. Sl. Meznarič iz Ljubljane v Hrastnik; dnevničarke: Ivana Urbasova iz Zagorja ob Savi na Rakek, Marija Korbarjeva iz Ljubljane v Moste pri Ljubljani in Angela Dovganova iz Ptuja na Ljubljano 7 (Šiška).

Upokojitev. Pb. ur. II/2 Roza Koroščeva v Celju je upokojena.

Upokojitev. Pt. ur. II/2 Roza Koroščeva v Celju je upokojena.

Poroke. Pb. ur. II/3 Karel Kosem v Mozirju se je poročil s Štefanijo Goltingovo; pb ur II/5 Berta Okornova na ljublj. glavni pošti se je poročila z dam. krojačem Jožetom Bajdetom; zvan. 2. skup. Iv. Šeligo v Šmarju pri Jelšah z Matildo Artnakovo in služ. 2. skup. Jožko Petruhar na mariborski kolodvorski pošti s Heleno Oslovnikovo.

Izstop iz službe. Pb. ur. III/4 Olga Beširovičeva v Kočevju je samolastno izstopila iz službe.

O denarnih zbirkah po šolah

Prejeli smo: Na naše šole, zlasti na srednje šole prihajajo nepresiano prošnje, priporočene po prosvetnem ministrstvu, naj učenci zbirajo denar za razne dobrodelne in patriotične namene. Če bi se to godilo v manjšem obsegu in samo za stvari, ki so učencem res pri srcu in njihovemu navdušenju dostopne, bi nikdo ne ugovarjal. Saj se s tem goji v mladini radodarnost in smisel za skupnost. Toda število teh prošenj presega že vsako mero. Zlasti se množijo vsako leto proti koncu šolskega leta. Menda ga ni učitelja ne na srednji, ne na meščanski in ne na osnovni šoli, ki bi znal na pamet našteti, za kaj vse je pobiral denar v teku enega šolskega leta. Enkrat se pobira za kak spomenik, potem za invalide, za kako ustanovo (bolnišnico, invalidski dom), za stradajočo deco itd. Iščejo se naročniki za knjige, prodajajo se srečke itd. Ravnateljstva ljubljanskih srednjih šol so že v lanskem šolskem letu poslala prošnjo ministrstvu, naj se vendar ta poplava prošenj omeji; neprestano zbiranje prispevkov ozlovolja starše, moti pa slednjič kolikor toliko tudi šolo samo. Uspeha pa ni bilo. Te dni so dobila n. pr. gimnazijska ravnateljstva velike množine kolkov po dinarju (kar za kakih 1000 dinarjev vsak zavod), da jih razpečajo med dijaki v korist sokolski župi v Skoplju, ki namerava prirediti izlet Sokolov iz Južne Srbije na Kosovo polje. V kratkem bodo dobile te kolke tudi osnovne šole, ako jih še niso. Lepo je, da gredo Sokoli na Kosovo polje. Tudi naši slovenski Sokoli in Orli so napravili že velike izlete, a niti na misel ni padlo niti enemu Sokolu ali Orlu, da bi si dal plačevati stroške po — šolski mladini. Pravi fant bo prej storil — obratno: on bo prispeval za izlet dijaku! Tisti, ki zasluži, naj podpira tistega, ki še ne zasluži!

Značilno je, da se naše slovenske organizacije menda nikdar ne obračajo na vlado s prošnjo, da bi šolska mladina zanje zbirala denar. Izjemo dela narodno-obrambna organizacija, kjer je pa to zbiranje umestno: mladina se navadi, da smatra Slovence v tujini za del sebe same. Tako zbiranje prispevkov je res vzgojno. Imamo pa Slovenci sedaj neko veliko skrb, kjer bi bilo res pravilno, da bi enkrat še za neko slovensko stvar zbirala bolj dorasla šolska mladina vse države: za našo akademijo znanosti in umetnosti v Ljubljani. To bi bila menda prva slovenska stvar, za katero naj bi se zbiralo po vsej državi.

V splošnem pa moramo reči, da bi bila šola gospodu prosvetnemu ministru hvaležna, ako bi ministrstvo vsaj tri četrtine vseh prošenj za tako pobiranje prispevkov po šolah — kategorično odklonilo!

Jožicam in Jožkom

kupite najprimernejša darila v zlatu, srebru in China-srebru pri

SLAVKO RUS, Dunajska cesta št. 9, Ljubljana.

Turistika

Konjice. Dravinjska podružnica SPD v Konjicah ima svoj redni letni občni zbor v soboto dne 24. marca 1928 ob pol 20. uri v dvorani Narodnega doma v Konjicah. Vabijo vse vsi člani, da se občnega zbora udeleže. — Odbor.

Ruše. Podravska podružnica Slov. plan. društva vabi svoje člane na redni občni zbor, ki se vrši v soboto 17. marca ob 6 zvečer v gostilni g. F. Glaserja na Smolniku po običajnem dnevnem redu.

Sport

SK Jadran. Danes ob 15 obvezen trening za vse igralce prvega in rezervnega moštva na klubovem igrišču.

Medklubski kolesarski odbor za propagando IX. olimpijade se je na prvi seji dne 11. t. m. konstituiral sledeče: Predsednik: Gorjanc Jakob, podpredsednik: Batjel Franc, tajnik: Stanko Jurij, namestnik: Bar Adolf, blagajnik: Plankar Ivan, odborniki: Ogrin, Kosmatin, Jesenovec, Smrekar. Delegata v glavni odbor: Batjel in Kosmatin. Odbor je soglasno sklenil razdeliti vsem kolesarskim klubom Slovenije nabiralne pole, s katerimi bi se financijelno delovanje zelo pospešilo. Dalje se sklene, da se morajo vsi klubi Slovenije korporativno udeležiti »Olimpijskega dneva« dne 6. majnika. Isti dan velika kolesarska distančna dirka, katera je obvezna za vse verificirane člane državne Kolesarske zveze. Soglasno je sklene imeti odborove seje le ob nedeljah, da se s tem omogoči udeležba zunanjih odbornikov.

LAHKA ATLETIKA NA JAPONSKEM.

O sportu na Japonskem smo že pisali. Lahka atletika je boljša kot marsikje v Evropi. Ker se bližajo olimpijske igre, priobčimo seznam najboljših atletov lanskega leta:

100 m Aizava 10.7, eden 10.8, eden 10.9, sedem po 11; povprečnost prvih desetih 10.9

200 m Aizava in Takagi 21.9, drugi do 22.9; povprečnost prvih desetih 22.5.

400 m Čušima in Okamoto 51, drugi do 52.8; povprečnost 51.8.

800 m Kuvata 1:58.6, drugi do 2:06; povprečnost 2:03.1.

1500 m Čuhija 4:07, drugi do 4:21; povprečnost 4:15.8.

5000 m Goto 15:46.8, drugi do 16:50; povprečnost 16:13.2.

10.000 m Otsubo 32:32.6, drugi do 34:52.4; povprečnost 33:44.3.

110 m lese Miki 15.3, drugi do 16.9; povprečnost 16.3.

Deloma so napisani uspehi tudi japonski rekordi; kajti *rekordi so tile:* 100 m Aizava 10.7; 200 m Aizava 21.9; 400 m Noto 50.2, 800 m Kuvata 1:58.6; 1500 m Čuhija 4:07; 5000 m Nagatani 15:40.6; 10.000 m Nagatani 32:11.8; maratonski tek Kanakuri 3:36:09; 110 m lese Miki 15.3; vrsta 4 × 100 m 43.6; 4 × 200 m 1:32; 4 × 400 m 3:31; skok v višino Oda 1.92, na daljavo Oda 7.377, troskok Oda 15.355 m; ob palici Nakazava 3.90; krogla Nizokava 13.399 m; diskos Okita 41.22 m; kopje Kodžama 57.045 m; kladivo Okita 44.84 m; desetoboj Oda 6784.256 točk.

Upanje Japoncev za olimpiado so v prvi vrsti Oda, Aizava in Nakazava (drugod beremo namesto Nakazava Azakava). Oda je star šele 22 et in omenjamo zlasti njegov troskok; enako dober je v skoku v višino kot v skoku na daljavo. Četrti člen v vrsti japonskih upov je atletinja Kinue Hitomi, »čudežna deklica«, ki smo o nji že večkrat pisali. Ona je edina ženska na vzhodu, ki se ponaša s svetovnimi rekordi. V spominu so nam še njene zmage v skokih pri ženskih olimpijskih igrah v Goeteborgu (Svedska). Gospa Hitomi ima tudi par japonskih damskih rekordov: 50 m 6.4, 100 m 12.4; krogla 9.97. Nekaj drugih ženskih rekordov: 4 × × 100 m 53.8, 4 × 200 m 1:57.8, skok v višino Nogata 1.4 m, troskok Hašimoto 11.16 m.

KANADA 98 : 8 !

Lep uspeh evropske turneje je to! Zadnjič se nam je vrinila majhna pomota! In tudi zaspanost so pozneje dementirali. Končni zaključek je tale: Proti Švedski v St. Moritzu 11:0, proti Švici 13:0, proti Angliji 14:0, v Davosu 6:1, na Dunaju 13:0, v Berlinu 12:1 in 12:2, v Parizu 6:0 in v Londonu 11:4, skupaj 98:8.

SPORAZUM MED TELOVADCI IN SPORTNIKI NA NEMŠKEM.

V Münchenu se je vršil razgovor med zastopniki nemških telovadnih in nemških lahkoatletskih organizacij. Zaključek je bil razveseljiv. Glede na bližajoče se amsterdamske olimpijske igre se bodo vršili učni tečaji in sportne tekme skupno za atlete in za telovadce; tekme se bodo zaključile v Düsseldorfu pri nemških prventvenih tekmah od 14. do 16. julija. S tem je dosežen sporazum med obema doslej sovražnima taboroma.

SABLJANJE NA OLIMPIADI.

Vršilo se bo od 29. julija do 11. avgusta. Floret pride na vrsto v dneh 29., 30. in 31. julija ter 1. avgusta (tudi dame); meč 3., 4., 5., 6. in 7. avgusta; sablja 8., 9., 10. in 11. avgusta. Vršijo se boji moštev in boji posameznikov. Dame nastopijo s floretom 31. julija in 1. avgusta.

BOKS NA OLIMPIADI.

Olimpijske boksne tekme se bodo vršile v Amsterdamu od 7. do 11. avgusta. V načrtu je osem razredov, po teži razvrščenih: mušja teža do 50.802, bantam do 53.525, peresna teža do 57.152, lahka do 61.237, lahka srednja do 66.678, srednja do 72.574, težka srednja do 79.378 in težka teža od 79.378 kg navzgor. Vsaka borba je določena na tri triminutne runde.

Šah

Šahovski klub »Triglav« vljudno naznanja svojim članom in vsem onim prijateljem šaha, ki bi se eventuelno udeležili pomladanskega turnirja za klubovo prvenstvo, da se začne isti v soboto, dne 17. t. m. v klubovem lokalu v Narodni kavarni. Igralne dneve, turnirski red in vse podrobnosti sporoči igralcem vodstvo turnirja v soboto. Prijave za turnir se sprejemajo do sobote do 8 zvečer. V klub je vstopilo v zadnjem času več močnih igralcev, ki imajo ugodne šanse, da se v prvenstvu dobro plasirajo in sigurno je, da bodo nudili dosedanjim favoritom močan odpor, tako da se nam obeta zanimiva in ogorčena borba za prvenstvo. Resna volja, ki vlada v klubu, razumevanje članstva za vsako akcijo odbora in pa lasten lokal, jamčijo za vzoren potek turnirja. Zato vabimo vse resne šahiste, ki jim je do sodelovanja v »Triglavu«, da se udeleže turnirja in se pridružijo našemu klubu, ki jim nudi vse možnosti resnega dela in vsestranskega razvoja na šahovskem polju.

IŠIAS

in slične reumatično-neuralgične bolesti lečite! — Izlečenje v 3 dneh zajamčeno.

Zdravilišče dr. BONCINA-EINETTI

Trieste, VI, Fabio Filzi 23.

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 8 zvečer.

Sreda, 14. marca: CYRANO DE BERGERAC. Red B.
Četrtek, 15. marca: NEDELJSKI ODDIH. Red A.
Petek, 16. marca: ŠKOLJKA. Gostovanje šentjakobskega odra. Izven.
Sobota, 17. marca: DANES BODO TIČI. Ljudska predstava pri izredno zniž. cenah. Izven.
Nedelja, 18. marca ob 15. uri: PEPELKA. Zadnjikrat v sezoni pri izredno zniž. cenah. Izven. Ob 20. uri: SESTRIČNA IZ VARŠAVE. Ljudska predstava pri zniž. cenah. Izven.
Ponedeljek, 19. marca: CYRANO DE BERGERAC. Izven.

OPERA.

Začetek ob pol 8 zvečer.

Sreda, 14. marca: Zaprto.
Četrtek, 15. marca: FIDELIO. Red B.
Petek, 16. marca: ZMAGOVALKA OCEANA. Red D.
Sobota, 17. marca: MADAME BUTTERFLY. Red C. Gostuje ga. Zlata Gjungjenac.
Nedelja, 18. marca ob 15. uri: MARTA. Ljudska predstava pri zniž. cenah. — Ob pol 20. uri: POLJSKA KRI. Opereta. Ljudska predstava pri zniž. cenah. Izven.
Ponedeljek, 19. marca ob 15. uri: GROFICA MARICA. Ljudska predstava pri zniž. cenah. Izv.

Mariborsko gledališče

Sreda, 14. marca ob 20. uri: PRI TREH MLADENKAH. Ab. A. Kuponi.
Četrtek, 15. marca ob 20. uri: DVA BREGOVA. Ab. C. Kuponi.
Petek, 16. marca: Zaprto.
Sobota, 17. marca ob 20. uri: PLES V MASKAH. Ab. B. Kuponi.

Glasba

Gospa Ivanka Negro-Hrastova, ki koncertira v petek dne 16. marca v Filharmonični dvorani, je bila preje učenka Glasbene Matice, kjer je absolvirala tudi svoje študije. Zatem je obiskovala Battkejeve pevske tečaje ter pozneje poučevala petje in glasbeno teoretične predmete na ljubljanski Glasbeni Matici. Že takrat je bila splošno znana po svojem izredno lepem sopranu. Za časa svojega bivanja na Madjarskem, kjer je poročena, se je spopolnila v koncertnem petju ter prireja sedaj prav pogostokrat koncerte v raznih krajih. Po daljšem presledku bo njen prvi zopetni nastop v Ljubljani v petek, na katerega prav posebno opozarjamo našo koncertno in drugo občinstvo. Na sporedu so pesmi: Griega, Wolfa in dr. Kaiserja, dalje treh madjarskih avtorjev, za tem Godart in Massenet in k sklepu slovenski komponisti: Adamič, Škerjanc, Lajovic, Predprodaja vstopnic v Matični knjigarni. Začetek koncerta točno ob 8.

Prireditve in društvene vesti

Ljubljana.

Kat. društvo rokodelskih pomočnikov vabi vse svoje člane, da se udeleže verskih govorov, ki bodo v četrtek 15. marca, v petek 16. marca in v soboto 17. marca, vsakikrat točno ob 8 zvečer v Alojzijeviški kapeli, Poljanska cesta št. 4. Udeležba pri verskih govorih bo najlepša priprava za praznovanje društvenega zavetnika sv. Jožefa.

Ljubljansko orlovsko okrožje. V četrtek, petek in sobolo zvečer ob osmih imajo vsi ljubljanski odseki duhovne vaje v Alojzijevišču (Poljanska cesta). Vodi jih dr. J. Ahčin.

Maribor.

Katoliško izobraževalno društvo v Melju priredi v nedeljo 18. marca v dvorani Zadružne banke predavanje o gospodarskih in moralnih posledicah delomržnosti. Po predavanju po vprizori zanimivo veseloigro v petih dejanjih »Dva tička«.

Ostali kraji.

Šmarjno pod Šmarno goro. Tukajšnja sadjarska podružnica priredi v nedeljo 18. t m. ob 3 pop. v stari šoli predavanje Predava gosp. Humek. Vsi iskreno vablieni! — Odbor.

Kaj je novega

KOLEDAR.

Sreda, 14. marca. Sredpostna. Matilda, Evtihij, Pavlina. — Jutri: Klemen M. Dvorak.

Novosadska vremenska napoved za 14. marca: Prevladovalo bo oblačno in megleno vreme. Snega bo povsod malo. — Na Primorju bo nekoliko dežja. Vetrovi umerjeni. Sedanja temperatura bo še trajala. Ostrega mraza ne bo.

Dunajska vremenska napoved za 14. marec: Večinoma oblačno ali megleno brez bistvenih padavin. Temperatura podnevi nad ničlo.

Vreme v Belgradu 13. marca: Burja, ki je vladala zadnje dni, je malo popustila. Dopoldne je bilo malo snega. Oblačno. Temperatura —4, +1.

ZGODOVINSKI DNEVI.

14. marca: 1804 se je rodil komponist Johann Strauss. — 1883 je umrl v Londonu Karl Marx. — 1887 je umrl francoski slikar Guillaumet. — 1899 je umrl francoski pisatelj E. Erckmann. — 1917 je bilo pri revoluciji v Petrogradu ubitih okrog 3000 oseb in okrog 2000 ranjenih. — 1891 je umrl nemški politik Windthorst. — 1870 je umrl v Ljubljani slikar Karinger. — 1917 je ruski car Nikolaj imenoval velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča za vrhovnega poveljnika ruske armade. — 1861 je bil Viktor Emanuel proglašen za italijanskega kralja. — 1915 je v Pragi umrl slikar Herbert G. Masaryk. — 1912 je izvršil atentator Antonio Dalba atentat na italijanskega kralja Viktorja Emanuela. Atentat se je ponesrečil. — 1854 se je rodil Josip Karba, zamisljitelj in organizator gasilstva med kmeti na Murskem polju.

* * *

★ **Delavska tretja stran** »Slovenca«, ki jo redoma prinašamo vsako drugo sredo, je danes izostala, ker objavljamo danes na njenem mestu nujno in veleaktualno akcijo ljubljanske oblasti za zgradbo enodružinskih hiš. Zato bo delavska stran izšla **jutri.**

★ **Imenovanja pri oblastnem odboru.** Za konceptnega praktikanta Joža Likovič. Za referente: inž. Franc Rueh, inž. Josip Porenta, inž. Hugo Fink in inž. Anton Matek; za kmetijska strokovnjaka inž. Hvastja in inž. Erik Eiselt. Kot gradbeni tehniki so bili nastavljeni: Ivan Sitar, Venčeslav Vrhovec, Josip Marinšek, Ciril Stanič in Jože Šenk. Za pisarniške uradnike so bili imenovani: Josip Golar, Anton Zorn in Ivan Kermavner. Za pisarniškega praktikanta je bil imenovan Janko Lenček. Za poduradnika sta bila imenovana: Ivan Pavlovič in Drago Černič. Za sluge so bili imenovani: Franc Cerar, Anton Schweiger, Miha Kermavner in Josip Černič. Kot tipkarici sta nastavljeni: Silva Marinškova in Franica Rogačeva. Za pomožnega uradnika je bil imenovan Franc Hribar.

★ **Še enajst dni** in postal boš lahko lastnik vile Stadion, ako kupiš nekaj srečk II. stadionske loterije. Srečke se dobijo po deželi pri vseh orlovskih odsekih, naročiš jih pa tudi lahko po pošti pri odboru za II. Stadionsko loterijo v Ljubljani, Ljudski dom.

★ **Obisk angleških zdravnikov in časnikarjev.** Dne 5. aprila pride v Zagreb večja skupina angleških zdravnikov in časnikarjev, ki bodo prepotovali hrvatske in slovenske kraje. Program za potovanje je že izdelan. Iz Zagreba pojdejo v Hrvatsko Primorje, odtod skozi Bosno v Dalmacijo, dne 21. aprila pa pridejo v Slovenijo, kjer bodo obiskali Ljubljano, Bled in Maribor.

★ **Delavski tečaj v Grobljah.** Jugoslovanska strokovna zveza bo priredila 18. in 19. marca t. l. v Grobljah v Društveni dvorani socialni tečaj za delavstvo kamniškega okraja. Predavalo se bo o delavski zakonodaji, delavskih ustanovah, delavski strokovni oganizaciji in delavskem pokretu v splošnem. Tečaja se lahko udeleži vsakdo, povabljeni pa so zlasti vsi zavedni delavci in delavke, ki si hočejo tudi z izobrazbo priboriti boljšo bodočnost.

★ **Birmanec škofa Slomšeka še živi.** V Vitanju živi v visoki starosti 90 let stari obče znani zidar Paul, katerega je birmoval škof Slomšek. Starček se spominja rajnega škofa prav dobro in pripoveduje, kako ga je čislal in spoštoval priprosti narod kot svetnika, že tedaj, ko je hodil okrog po škofiji.

★ **Odhod naših podmornic iz Anglije.** Kakor poročajo iz Londona, sta jugoslovanski podmornici »Hrabri« in »Nebojša« skupno z vojno ladjo »Hvar« odpotovali v nedeljo iz Portmoutha proti Gibraltarju in od tu dalje proti našim pristaniščem.

★ **Kmetska zveza v Metliki** priredi dne 18. in 19. marca v prostorih Hranilnice in posojilnice **gospodarsko-politični tečaj** za vse, ki se za javno življenje zanimajo. Ker bo tečaj zelo zanimiv in koristen v vsakem oziru, naj bo udeležba res častna. Predavatelji bodo prišli iz Ljubljane in Novega mesta. Začetek tečaja bo vsaki dan takoj po rani maši, to je nekako ob polosmih in bo trajal dopoldne tri ure in popoldne tri ure. Na željo udeležencev se bo lahko tudi kar nadaljevalo čez poldne, kar se bomo pa še ustno pogovorili.

★ **G. Franc Gerec na zadnji poti.** Po dolgi in mučni bolezni je, kakor smo že poročali, umrl v Pišecah pri Brežicah g. Franc Gerec, trgovec in veleposestnik. Bila mu je sreča mila, da si je s svojo marljivostjo v trgovini in gospodarstvu ustanovil lep dom, kjer je dočakal starost 73 let. Več let je bil vesten župan, 16 let cerkveni ključar in do smrti ubožni oče. Z rajnim županom Srabočanom je ustanovil »Kmečko hranilnico in posojilnico« v Pišecah, kateri je načeloval do leta 1923. Z rajnim Gercom je legel v grob izreden dobrotnik župnijske cerkve in vseh katoliških organizacij v Pišecah. Njegova izredna gostoljubnost je bila znana daleč naokrog. Vestno je izpolnjeval verske dolžnosti in bil eden najbolj trdnih ter zvestih naših pristašev. Njegov pogreb je bila manifestacija njegove obče priljubljenosti. Poslovilne besede mu je govoril sedanji načelnik posojilnice in oblastni poslanec g. Franc Podvinski in mu poklonil venec.

★ **Razstavo** prirede udeleženke gospodinjskega tečaja v Dobu pri Domžalah v ponedeljek, 19. marca, v Društvenem domu. Razstava bo odprta od 7 zjutraj do 6 zvečer.

★ **»Revizor«** — Gogolja, komedija v petih dejanjih v krasnem prevodu univ. prof. dr. Prijatelja z literarnim uvodom prevajalca, kjer obširno opisuje življenje avtorja Gogolja, je klasična veselo-igra svetovne literature. V značajih neprisiljene naravne komike opisuje avtor meščanstvo ruskega provincijalnega mesta, kjer bohotno cvete korupcija. Revizorja priporočamo vsem odrom, ki žele dobre in zabavne veseloigre. Založila Jugoslovanska knjigarna. Cena 20 Din.

★ **Koliko listov ima M. Sobota?** Noben podeželski trg se ne more ponašati, da bi izhajalo v njem toliko časopisov, kakor jih izhaja v Murski Soboti, ki je narodno in kulturno središče Slovenske krajine. Dasi šteje M. Sobota le okrog 3.000 prebivalcev, razpolaga z dvema tiskarnama, v katerih se tiskajo trije tedniki: Novine, Nèpujság, Muravidék, dva mesečnika: Marijin list, Düševni list in velik koledar: Dober pajdaš.

★ **Sejem v Dolnji Lendavi.** V petek, dne 16. t. m., se vrši v Dolnji Lendavi velik pomladanski živinski in blagovni sejem, ki vsako leto privabi mnogo naroda tudi iz sosednjega Medžimurja in ostale Hrvatske.

★ **Otvoritev telefonske postaje.** Dela na upostavitvi nove telefonske črte M. Sobota—Bogoševci se bližajo h koncu in kakor se doznava, se telefonski promet že ta teden začne. Nova proga bo velikega pomena, ker bo vezala z M. Soboto skrajno severozapadno točko Slovenske krajine, kjer je močna postojanka obmejne straže.

★ **Posredovalnica dela za Prekmurje v Murski Soboti.** Kakor hitro se je raznesla govorica po Slovenski krajini, da bodo v Nemčiji rabili par sto poljedelcev tudi iz Slov. krajine, prihajajo ljudje kar trumoma na zgoraj omenjeno posredovalnico. Vsak dan se priglasi za delo preko 400 ljudi. Iz tega je razvidno, da je v Slovenski krajini že sedaj brezposelnost in sicer takozvanih sezonskih delavcev silno velika. — Zato prosimo vse merodajne kroge, da se obračajo na zgoraj omenjeno posredovalnico, katera jim bo preskrbela več pridnih ter delavnih moči, zlasti sezonskih delavcev.

★ **Prepovedani so listi:** »Acht Uhr Abendblatt«, ki izhaja v Berlinu; »Le Journal«, ki izhaja v Parizu; »Kasap Naplo«, ki izhaja v Košicah; »Pesti Hirlap«, ki izhaja v Budimpešti ter »Polik Lecger«, ki izhaja v Newyorku, ker pišejo proti interesom kralj. SHS.

★ **Carinjenje paketov za kopališke goste in turiste.** Po razpisu ministrstva za finance štev. 11.973-27 so poštni paketi, kateri so naslovljeni na kopališke goste in turiste, da si morejo izpopolniti svojo garderobo in ostale potrebščine, carine oproščeni. To ugodnost pa uživajo samo tisti gostje, kateri kakor inozemci-popotniki in turisti s potrdilom kopaliških zdravnikov oziroma kopaliških in zdravniških uprav dokažejo, da so v resnici gostje tistih kopališč ali zdravilišč.

★ **Razširjena selska dostava pri pošti Vinici blizu Črnomlja.** S 1. marcem 1928 se je razširila selska dostava viniške pošte še na vas Bojance. Dodeljena je I. selskemu okraju, v katerem se dostavlja ob ponedeljkih, sredah in petkih.

★ **Tuzemska zrakoplovna pošta.** Z zrakoplovno pošto se odpravljajo pisma, dopisnice, poslovni papirji, blagovni vzorci, tiskovine vsake vrste, poštne nakaznice, vrednostna pisma ter vrednostni in navadni paketi. Na vsaki vrednostni pošiljki sme biti vrednost označena do najvišjega zneska 100.000 Din. — Paketi, ki se odpravljajo z zrakoplovno pošto, smejo za sedaj meriti 50 × 40 × 30 cm, noben paket pa ne sme tehtati več kakor 10 kg. Poleg običajnih pristojbin mora pošiljatelj plačati še te dopolnilne pristojbine: pisma, za vsakih 20 gr ali del te teže 1 Din, dopisnice, odprte, 50 par, dopisnice, zaprte, 1 Din, dopisnice z odgovorom 1 Din, poštne nakaznice 1 Din, vrednostna pisma za vsakih 20 gramov ali del te teže 1 Din in za vsakih 300 Din vrednosti 1 Din, paketi, za vsakih 100 gr ali del te teže 1 Din 30 par in za vsakih 300 Din vrednosti 1 Din. K tem navodilom daje ravnatelistvo še naslednja pojasnila: Pristojbina, navadna in dopolnilna, mora biti na vsaki pošiljki v polnem iznosu nalepljena v frankovnih znamkah, sicer se pošiljka ne smatra za avionsko (zrakoplovno). — Iz naših krajev se torej kakor avionske pošiljke morejo odpravljati samo tiste poštne pošiljke, katere so naslovljene v Belgrad, oziroma Zemun, ali pa v kraje, ki imajo poštne zveze z Belgradom oziroma z Zemunom, potemtakem v vse kraje v vzhodnem in južnem delu naše države. Avionske pošiljke iz naših krajev za Zagreb, Hrvatsko, Bosno, Dalmacijo itd. nimajo pomena, ker se ne prevažajo z zrakoplovi. Na to se občinstvo opozarja.

★ **Živinski sejmi na Ptujski gori** se bodo obnovili. Letos bo prvi živinski sejm na Ptujski gori pred praznikom sv. Jožefa, v soboto, t. j. 17. marca 1928. Drugi živinski sejm bo 19. maja 1928, v soboto pred žegnansko nedeljo, potem 30. junija 1928, v soboto pred drugim julijem in v torek pred Veliko gospojnico, t. j. 14. avgusta 1928. Pridite kupci in gospodarji priženite obilo živine!

★ **Šmartno ob Paki — novi semnji.** Veliki župan mariborske oblasti je dovolil občini Šmartno ob Paki dva nova živinska in kramarska semnja. Prvi se vrši v četrtek, dne 22. marca, drugi pa dne 11. novembra vsakega leta. Glej tudi tozadevni inserat.

★ **Taksa za ruske in armenske begunce.** Na VIII. skupščini društva narodov je naš delegat sprejel sistem Nansenove marke, ki je namenjena v svrho ustanovitve fonda za kritje stroškov radi emigracije ruskih in armenskih beguncev v deželi, v kateri imajo zaposlenje. Postopanje uvedbe in plačevanja te Nansenove takse je sledeča: Vsak ruski ali armenski begunec je obvezan, da poleg državne takse za izdavanje uverenja o identiteti ali legitimacije za bivanje, izvzemši prav siromašne osebe, plača posebno letno takso v iznosu 5 zlatih frankov. Kot dokaz da je ta taksa plačana, služi ustanovljena Nansenova marka, prilepljena na uverenju o identiteti ali legitimaciji za bivanje in uničena s pečatom oblastva, ki je izdalo uverenje ali legitimacijo. Nobeno uverenje o identiteti ali legitimacija za bivanje ni smatrati za veljavno, ako ni na enem teh dveh dokumentov nalepljena za dotično leto Nansenova marka za pet zlatih frankov ali pa marka, ki potrjuje oprostitev od plačevanja te takse. Tekom treh mesecev morajo biti opremljena vsa za leto 1928 izstavljena uverenja in legitimacije z navedeno marko.

★ **Goljufi s srečkami na delu.** V okolici Vitanja sta se klatila te dni dva prodajalca srečk. Dnevno je čitati po časopisju, kako se dogajajo goljufije s prodajo srečk, a neuki ljudje kljub vsem svarilom nasedajo za velike svote. Omenjena klativiteza sta izvabila v okolici Vitanja iz enega kmeta 1.000 Din, od drugega pa kar celih 5.000 in izginila z bogatim plenom neznano kam.

★ **Velika nesreča v Radencih.** Strojnik Jakob Škrlec je žagal drva na cirkularni žagi. V najhitrejšem pogonu se je cirkular razletel in je priletel en del s tako silo proti Škrlecu, da mu je odrezalo desno roko čisto pri rami. Nesreča se je doigrala s tako bliskovito naglico, da se Škrlec trenutno niti zavedel ni nesreče. Revež je omedlel, ko je videl svojo lastno roko na tleh. Težki poškodbi je Škrlec drugi dan podlegel v javni bolnici v Radgoni. Zapušča mlado ženo in dvoje nepreskrbljenih otrok.

★ **Smrtna nesreča železničarja.** Pri postaji Podorošča pri Mostarju so našli na odprti progi strahovito razmrcvarjeno truplo zavirača Ilije Valtiča. Valtič je krenil zjutraj z železniškim vlakom v Sarajevo in je sedel kot kretničar na svojem sedežu. Blizu Konjica so opazili, da je izginil. Pričeli so ga iskati in ga našli mrtvega pri Podorošči. Valtič je padel pod vlak, ki ga je povozil.

★ **Učenka zgorela v šoli.** V Vrbanji v Bosni je prišla zgodaj zjutraj v šolo Manda Šaričeva, ki je obiskovala ponavljalni razred. Ker jo je precej zeblo, se je pritisnila k peči, v kateri je plamtel velik plamen. Plamen se je prijel tudi Mandinega krila, vendar pa Manda sama tega ni opazila, dokler nista tega opazili dve njeni tovarišici, ki sta prišli za njo v šolo. Hitro sta tekli povedat učitelju o nesreči, mesto, da bi rešili Mando smrti. Ko je prišel učitelj, je bila Manda že vsa v plamenu. Pričel je trgati z nje cunje ter končno poslal po zdravnika, ki je Mandi dal injekcijo, vendar pa je Manda kmalu zatem v šoli umrla.

★ **Davica in škrlatinka.** V okolici Karlovca se je pojavilo zelo mnogo slučajev davice in škrlatinke. Navzlic prizadevanju zdravnikov se bolezen radi deževja in slabih higijenskih razmer še vedno širi. V Mahincu pri Karlovcu je umrla ena deklica na davici v sami šoli.

★ **Lakota.** V dalmatinskem Zagorju vlada velik glad. Državna pomoč 2 milijona dinarjev ne zadostuje, da se prebivalstvo reši gladu. Doznava se, da je v dalmatinskem Zagorju lakota tako narasla, da ljudje pečejo kruh iz hrastove skorje.

★ **Sadno drevje:** pritlikave marelice, črešnje, jabolka, Prunus triloba, lepotično grmičje, divjo trto, vrtnice plezalke, nizke in visokodebelne, nudim za spomladansko saditev. Naprava in negovanje privatnih vrtov. **Anton Ferant,** trgovski vrtnar in drevesničar, Ljubljana, Ambrožev trg 3.

Varujte se influence!

V kavarni se bodete najlažje obvarovali nahoda, influence in bolezni grla, ako uporabljate redno okusne

ANACOT-PASTILE
DR. WANDER

Ljubljana

NOČNA SLUŽBA LEKARN.

Drevi imata nočno službo: Bohinc na Rimski cesti in Levstek na Resljevi cesti.

* * *

⊙ **25. marca** se bliža in ž njim dan, ko se bo vršilo žrebanje II. stadionske loterije. Ako še nimaš srečk, hiti z nakupom, ker jih je le ša malo na razpolago. V Ljubljani dobiš srečke po vseh trafikah in v Ljudskem domu.

⊙ **Nikar ne prezrite** pomen sv. Jožefa za današnji čas. Tiha, mogočna postava je bil, ki je delal in molil. On je zavetnik krščanskega delavstva. Tudi za letošnji njegov praznik priredi Krekova centrala lepo skromno, a umetniško akademijo. Vrši se v nedeljo, dne 18. marca 1928, ob osmih zvečer v Ljudskem domu.

⊙ **Jubilej.** Danes poteče 30 let, odkar sluzbuje v Ljudski posojilnici kot sluga gosp. Jože J o n k e. Trideset let zvestega službovanja enemu gospodarju!

⊙ **Beda in histerija.** Delavka Štefanija Nograšek se je pred dnevi sprla s svojimi sosedi, ki dele z njo stanovanjske prostore v milarni v Spodnji Šiški. Prepir si je vzela tako k srcu, da je skoraj pobesnela. Ruvala si je lase iz glave in hotela zadaviti svojo dveletno hčerko. Trpečega otroka so že napol zadušenega iztrgali iz njenih rok sosedje. Proti večeru se je Nograškova odpravila od doma, s seboj pa je vzela svojega drugega, 13 mesecev starega otroka. Hotela je z njim skočiti blizu gorenjskega kolodvora pod vlak. V zadnjem trenutku so jo ljudje še zadržali. Nograškova živi s svojima otrokoma v skrajni bedi. Na mesec prejema od mestnega magistrata le po 100 Din podpore, in kakor trdijo ljudje in ona sama, njena družina baje po deset dni nima nikake hrane. Bedo in trpljenje veča poleg še neredno življenje in histerija napol slaboumne matere.

⊙ **Pretep v Vodmatu.** Predvčerajšnjim so se v neki gostilni stepli pijani gostje. Pri pretepu je bil neki L. težje ranjen na glavi. Ko so ostali poklicali stražnika, je ta našel pijanega in ranjenega L. ravno v trenutku, ko se je ta z vso silo zaletaval s krvavečo glavo — v velik sod na dvorišču, da bi si svojo rano še povečal in tem bolj obremenil one, ki so ga pretepli. Pijanega ranjenca so prepeljali v bolnišnico, njegove napadalce pa bo poklicala na odgovor policija.

⊙ **Razne tatvine.** Na glavnem kolodvoru je neznan zlikovec ukradel dve ležiščni ponvici, in sicer eno iz železa in eno iz bele kovine. Železnica je oškodovana za 750 Din. — Trgovcu Rudolfu Velepiču je nekdo ukradel 250 Din vreden ročni voziček.

⊙ *Pri Javni borzi dela v Ljubljani* je v času od 1. januarja 1928 do 10. marca 1928 iskalo dela 1580 moških in 357 žensk, vsega 1937 brezposelnih. V tem času je bilo prostih mest 506 za moške in 107 za ženske, skupaj 613 prostih mest. Izvršilo se

Sveta življenje in vrvenje

Vihar iz popolnega zatišja

Angleški in francoski listi poročajo o telegramu, ki je imel posebno vlogo, in o katerem se še danes govori na italijanski rivijeri.

Dopisnik »Daily Newsa« je iz Nice poslal v Pariz telegram, da bi ga tamošnje uredništvo sporočilo dalje v London. Telegram se je glasil: »Morje silno razburkano. Velika škoda. Valovi so preplavili promenado in odnesli stole, mize in druge priprave izpred kavarn. Tri kopališča težko poškodovana. Ceste so preplavljene. Promet nemogoč. Policija je promet na promenadi prekinila za štiri ure.« Ta telegram pa ni zagledal nikdar belega dne v listu, za katerega je bil namenjen. Dopisnik je pač mislil, da ni bilo prostora na razpolago ali pa, da se uredniku telegram ni zdel dovolj važen. Dva dni nato pa je bral v francoskem listu »Petit Nicois«: »Dopisnik »Daily Newsa« ... Če pada barometer 12 ur, že leti na poštni urad, da poroča o velikem neurju, da so dosegli valovi Sredozemskega morja višino Mussolinija, nekdanjega Mont Blanca, in da so vodni curki povzročili preplavo. Kaj naj še delamo v tej nesrečni deželi? Zakaj se ne bi vrnili v London in se veselili lepega vremena? Pripravljeni smo prispevati dopisniku k temu potovanju.« Oglasil se je pa tudi »Eclaireur de Nice et du Sud-Est«: »K tistim, ki dosledno ponižujejo našo modro obal, spada v prvi vrsti dopisnik nekega angleškega lista, ki se odlikuje s tem, da s posebno vnemo ponižuje našo domovino. Majhen veterček, ki prijadra nad Sredozemskim morjem, zadostuje, da spusti groteskni telegram. Ker »Daily News« in drugi angleški listi nimajo navade, pripraviti svoje sotrudnike do pameti, bomo naše interese branili sami. Če ne bodo pomagale besede, nam ne preostane drugega, kot da takega žurnalisti kot neljubega preženemo.«

Toda odkod telegram, ko ga »Daily News« niti objavil ni? Cela vrsta francoskih oblasti se je pečala s tem vprašanjem in tudi sam trgovinski minister Bokanowski ni mogel razvozlati vozla. Mogoče pa je, kar seveda rimski listi zanikajo, da so taki pojavi, ko se kradejo telegrami, doma v Italiji in da ima ta država monopol nanje.

Žalostinke in vlomilci

Vlom je neka žalostna, po vsem svetu znana obrt, katero izvršujejo najraje ponoči. Da se ta obrt lahko izvršuje tudi ob belem dnevu in celo ob spremljevanju godbe, je pa popolnoma novo. In vendar je tako. Dunajska tolovajska družina je začela študirati ljudsko dušo, opazila je, da je pogreb »boljšega« človeka za Dunajčane zelo vabljivo sredstvo, ker hiti staro in mlado k oknom, drugi zopet na cesto, ko se pomika pogreb: spredaj godba, nato vozovi z venci, krsta, zopet vozovi z venci, nato občinstvo. Tu zastavijo sedaj tolovaji svoje načrte. Postavijo se k tablam, kjer so naznanjeni pogrebi; odtod preskusijo okolico in ko se oglasi godba in začne pomikati sprevod, gredo urno na delo. Vdirajo v stanovanja, ko stanovalci opazujejo pogreb in ropajo, kar jim pride pod roko. Dvajsetkrat jim je šlo po sreči, 21 tič pa so nastopili sami sprevod v — zapore.

Uljanov in Pilsudski

Socijalist Brugel opisuje tele zanimivosti iz življenja Uljanova in Pilsudskega:

Leta 1857. se je zarotila neka mlada skupina študentov, da bo odstranila carja Aleksandra III. nasilno. Aleksander III. bi imel biti umorjen na istem kraju in prav tako, kot se je l. 1881. izvršil atentat na Aleksandra II. Med seboj pa so imeli izdajalca in neposredno pred usodnim dnevom so bili vsi zaprti. Kot je pozneje doznala policija, je bilo vsega skupaj 6 ljudi, od katerih sta bila dva vedno oborožena in čakala na carja. Glavna krivca sta bila Josipov Pilsudski in Aleksander Iljin Uljanov. Pilsudski sin plemenitaške rodbine iz Vilne, Uljanov enako plemič po rodu.

Pri procesu je zbujal največ pozornosti 21 letni Uljanov. Poročilo o njem je bilo odposlano na Dunaj. V dunajskem zunanjem ministrstvu leži še danes ta akt, ki pravi: »Mladi študent Uljanov je vzbudil pri procesu splošno pozornost, ne samo med poslušalci in sokrivci, temveč tudi med sodnim dvorom. Njegovo obnašanje je redno in pravilno, njegova izredna inteligenca pa se javlja v vsakem odgovoru. Bil je tisti, ki je napravil večino dinamitnih bomb. Ob koncu razprave je imel zelo posrečen govor. Proglasil je, da se niti on sam, niti kdo drugi od zarotnikov ne boji smrti. Ne more si predstavljati ničesar bolj vzvišenega kot je smrt za domovino. Bilo bi mu v čast in slavo, če bi mogel biti žrtev ruskega osvobojenja. Sto in sto mladih ljudi bo delalo po njem isto in car bo končno prisiljen odvrniti se od absolutizma.

Sodišče je bilo strogo. Uljanova je obsodilo na smrt na vešalih; enako Pilsudskega. Pozneje je bil pomiloščen in odposlan v Sibirijo. Uljanov pa je bil justificiran.

Čudna usoda. Ta Uljanov je bil brat poznejšega diktatorja Rusije — Ljenina, Pilsudski pa je enako postal diktator Poljske in potolkel boljševike pred Varšavo.

30 študentov ustreljenih

Kakor poročajo angleški listi, v mali državici Nicaragui še ni miru. Študentje demonstrirajo proti predsedniku. Pri enem takem spopadu je bilo 30 akademikov pri priči ustreljenih. Da se maščujejo, so akademiki linčali 6 policajev. V Caracasu je vsa trgovina mrtva. Francoski poslanik je skušal preprečiti prelivanje krvi, a je dobil namigljaj, da je boljše zanj, če zapusti državo in se ne vtika v notranje razmere. Pri pokoljih je bilo ranjenih tudi mnogo diplomatskih uradnikov.

Portland cement

Priporočamo naš prvovrstni naravni Ia portland cement svetovne znamke

„SALONA" (Tour)

v sodčkih, juta in papirnatih vrečah; iz skladišča oddajamo tudi manjše količine.

SPLIT d. d.

za cement portland v LJUBLJANI.

Skladišče: Masarykova cesta 23 (poleg Ranzingerja).

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1·50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Službe iščejo

PRODAJALKA

popol. verzirana v meš. trgovini, želi premeniti mesto. - Ponudbe na naslov **Anica Mikolič**, Dobrna pri Celju. 2044

Katero trgov. ali industrijsko podjetje bi sprejelo bivšega bančnega uradnika v službo z večjim kapitalom? Cenj. ponudbe se naprošajo na upravo lista pod »Verziran«. 2150

ORGANIST

(ceciljanec) in cerkovnik, z dobrimi spričevali, oženjen, želi službo s 15. aprilom ali 1. majem. — Naslov v upravi št. 2179.

Proste službe

Išče se sposoben

vrtnar

po možnosti mlad, neoženjen, praktičen katolik, ki bi se pečal izključno samo z vrtnarstvom na posestvu, 5 km od Sinja. Prednost ima oni, ki se razume na »Troctor«, ker se s pomočjo istega zaliva. Plača po pogodbi. Hrana in stan. v naravi. Nastop takoj. Reflektanti naj pošljejo svoje ponudbe z zahtevo plače na **Frančiškanski samostan v Sinju**, Dalmacija. 2071

Mlekarja in sirarja

kateri bi bil dobro izurjen pri sprejemanju mleka in se dobro razume pri izdelovanju masla in sira, se išče. Ponudbe na upravo lista pod št. 2078.

POZOR! Rabim za svojo opekarno 3 partije

ročnih delavcev

za izdelovanje opeke. — Prednost imajo oni, ki so dela že dobro vajeni. — **Franc Jerko, Črnuče, p. Ježica.**

Zastopnike

za prodajo drž. sreč na obroke, iščemo. Sijajni, brezkonkurenčni zaslužek. Razen izdatne provizije še »posebno fiksno nagrado« za gotovo količino sreč. — **Bančna poslovalnica Bezjak, Maribor**, Gosposka ulica 25.

Tapet. vajenec

se sprejme proti plačilu. - Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 2161.

Mlajši uradnik

neoženjen, z dobro trgovsko predizobrazbo, ki je tudi sposoben za potovanje in popolno obvladuje slovenski in nemški jezik, naj vpošlje lastnoročno pisano ponudbo s prepisi spričeval pod »Eksistenca 202 28-17« na Interreklam d. d., Zagreb, Marovska ul. 28.

Iščem agil. potnice

za prodajo damskega perila pri privatnih strankah. Ponudbe pod »Visoka provizija« upr. Slov.

Velika eksportna hiša namerava ustanoviti v vseh večjih mestih

razpošiljalnice

Dame in gospodje z organizacijskim talentom in najmanj 2500 Din gotovine, naj se javijo v upravi »Slovenca« pod »Eksportna hiša« štev. 2183.

Stanovanja

Selitve

v mestu in na deželo, strokovno in najcenejše potom

Slovenia transport

Ljubljana Miklošičeva cesta št. 30 Telefon št. 2718

Opremlj. sobo

s posebnim vhodom, oddam takoj. — **Ulica na Grad 7, Ljubljana.** 2175

Prazno ali meblovano

sobo s posebnim vhodom išče gospodična. - Ponudbe upravi »Slovenca« pod: »Čista«.

Posestva

Hotel restavracijo z 25 tujskimi sobami, strojno prekajevalnico, ledenico, trgov., velik promet, proda za 850.000 Din **Zagorski, Maribor, Tatenbahova ulica 19.**

Kdo proda?

Surovo maslo in sir

samo dobre kvalitete išče večja trgovina za dobavo takoj in skozi celo leto. Ponudbe poslati na upravo »Slovenca« pod 2077.

Hlode bukove Ia. in hrastove od 20 cm naprej kupuje v vsaki množini parna žaga **V. SCAGNETTI Ljubljana.**

V najem

500 Din

dobi, kdor mi preskrbi kmetski event. umetni **MLIN v najem; najemnino plačam za pol leta naprej.** - Naslov v upravi »Slovenca« pod **št. 1962.**

Kovačnica

se odda v najem takoj. Išče se tudi dober **KROJAČ.** Prednost imajo neoženjeni. Kje, pove uprava »Slov.« pod **št. 2182.**

Pekarija

se odda takoj v najem v bližini treh tovarn, v prometnem mestu na Gor., po ugodnih pogojih. - Pojasnila se dobe v konzumu v **Kranju** ali v **Ljubljani**, Kongresni trg št. 2.

Poizvedbe

DVA PURANA

sta se našla. Lastnik se lahko oglasi **Rakovniška ulica štev. 6.** 2172

Kdo kupi?

Prodam večjo količino

terovega olja

za impregniranje lesa po 3 Din kg. — **M. Kavčič, Zg. Šiška 125, Ljubljana 7.**

Najlepša drva

Cebin, Wolfova ul. 1/2

AJDOVA MOKA

po 5 Din kilogram

Činkvantin - zdrob

po 4 Din kilogram prvovrstni izdelki, pošilja od 25 kg naprej **PAVEL SEDEJ**, umetni mlin. **Javornik**, Gorenjsko. 1526

Klobuke

slamnike, čepice, perilo dežne plašče in dežnike. Telovadne potrebščine in drugo modno blago kupite najceneje

pri Amerikancu

Ljubljana, Stari trg 10

Sobno KREDENCO

in dekoracijski DIVAN prodam. Vse dobro ohranjeno. **Andlovic**, Sodarska steza 2, Ljubljana.

Godbeni avtomat

se proda, z dvema valjema, z 12 spremembami, proži z dinarjem, pripraven za gostilno na deželi. Cena 1600 Din. - **A. T., Ljubljana**, Linhartova 12.

Še par tisoč kil lepega

krompirja

znamke »Jubel«, naprodaj. - **Graščina Bokalce**, p. Vič pri Ljubljani.

Tovorni automobil

3—5 tonski, poznane nemške znamke, popolnoma novi, zaradi prevzemanja likvidacijske mase drugega podjetja, naprodaj 40 odstotkov ceneje izpod tovarniške cene. **Lampret in drug, Ljubljana, Dunajska cesta.** 1431

Naša obrt

Koruzo za krmo

oddaja najceneje veletrgovina žita in moke **A. VOLK, Ljubljana** Ilešičeva cesta št. 27.

Krojači, šivilje!

Kroje (šnite) za dame in gospode izdeluje **Knafelj Alojzij**, strok. učitelj, Križevniška ul. 2/I., Ljublj.

EKSPLOZIVNI MOTORJI

ter posamezni deli: **Bati**, batne osi, batni obroči, Cilindri, razplinjači i. t. d. **»Jugomot«, Tržaška c. 4.**

Volna - bombaž

za strojno pletenje in ročna dela, **dobite po najnižjih cenah pri PRELOGU, LJUBLJANA Stari trg 12 - Židovska 4**

Vrvarske izdelke

najboljše kvalitete kupite najceneje direktno v največji vrvarni Jugoslavije Mehanična vrvarna **Šinkovec**, Grosuplje. Komisijska zaloga **Palma, Celje**, Cankarjeva 7, **Maribor**, Koroška 8. 1503

Prašno apno

apno za gnojenje

na vagone, v vsaki množini, brez konkur., le pri

F. Lebitsch, Celje

Ljubljanska cesta.

Rabljene

AVTOMOBILE

osebne, med njimi malo vožene, 2-, 4- in 6-sedež., tovor. ter motocikle solo in s prikolico znanih znamk Vam nudi v največji izberi **O. ŽUŽEK, Ljubljana, Tavčarjeva 11.** Prevzamem v komis. prodajo rabljene avtomobile in motocikle. 2178

Kemična pralnica

snaženje kožuhovine, barvanje oblek v najrazličnejših barvah, izvršuje vsa dela v najkrajšem času po najnižjih cenah

Anton Boc

Ljubljana, Šelenburgova 6. Tovarna: VIČ - GLINCE.

Sir H. Rider Haggard: 84

Kleopatra, egiptovska kraljica

»Tiho, ženska, bodi tiho!« sem rekel in stopil iz sence.

»Oj, kaj si ti?« je zavpila in izpustila jerbas. »Hudobnež, ali si ti umoril tega svetega moža, edinega svetega moža v Egiptu? Prokletstvo te bo gotovo zadelo, dasi so nas namreč bogovi zapustili v tej uri naše preizkušnje, kakor vse kaže, je njihova roka vseeno dolga in oni se bodo gotovo maščevali nad njim, ki je umoril njihovega maziljenca!«

»Poglej me, Atua!« sem vzkliknil.

»Pogledam naj te! Da, saj te gledam — hudobni popotnik, ki si izvršil to krvavo dejanje! Harmakis je izdajalec in izgubljen daleč proč od tukaj, njegov sveti oče Amenemhet pa je umorjen in sedaj sem prav sama, niti žive duše nimam več! Svoje ljudi sem dala zanj. Dala sem jih za Harmakisa, tega izdajalca! Daj, še mene umori, hudobni človek!«

Stopil sem korak naprej proti njej, ona pa je mislila, da sem jo hotel udariti, in je od strahu zavpila:

»Nikari ne, gospod, prizanesi mi! Šestinosemdeset jih bo, pri vseh svetih bogovih, šestinosemdeset pri prihodnji poplavi Nila, a vendar še ne bi rada umrla, dasi je Oziris milostiv starki, ki mu je služila! Ne pridi mi bližje — pomagajte! Pomagajte!«

»Ali si nora? Bodi vendar tiho!« sem ji rekel. »Ali me ne poznaš?«

»Tebe naj poznam? Kako morem poznati vsakega čolnarja, kateremu dovoli Sebek, da si služi kruh, dokler Tifon ne zahteva, kar je njegovega? A vendar — ej, čudno — ta izpremenjeni obraz! — Tista brazgotina! — Tista šepajoča hoja! Ti si, Harmakis! — Ti, dečko moj! Ali si vendar prišel nazaj, da mi razveseliš stare oči? Mislila sem že, da si mrtev! Daj, da te poljubim! — Ampak ne, pozabila sem! Harmakis je izdajalec, resnica, in morilec! Tamle leži Amenemhet, katerega je umoril izdajalec Harmakis! Poberi se! Ne morem videti izdajalcev in morilcev očeta! Poberi se k svoji ničvrednici! Tebe nisem dojila!«

»Mir, ženska, mir! Nisem umoril očeta — umrl je na žalost v mojem naročju!«

»Seveda in preklinjajoč tebe, Harmakis! Dal si smrt njemu, ki ti je dal življenje! La! la! Stara sem in doživela marsikatero bridkost, ampak ta je najgorša od vseh! Nikdar nisem rada videla mumij, želim pa, da bi bila v tej uri mumija! Poberi se, prosim te!«

»Atua, ne oštevaj me! Ali ne moram že dovolj trpeti?«

»Oj, da, da — pozabila sem! No, in kakšen je tvoj greh? Ženska je bila tvoje prokletstvo in poguba, kakor so bile ženske moškim, ki so živeli pred teboj, in bodo moškim, ki bodo živeli za teboj. In kakšna ženska! La! la! Videla sem jo, take lepte še ni bilo — kakor puščica, ki so jo hudobni bogovi uščipnili v pogubo drugim! Ti pa mladenič, vzgojen za duhovna — slaba šola, jako slaba šola! Kdo se more čuditi, da te je premamila? Daj, Harmakis, da te poljubim! Ne pristaja ženski, da bi prestrogo sodila moža, ki je preveč ljubil. Ampak stvar je zla. Ali veš, da se je ta macedonska kraljica polastila vseh zemljišč in dohodkov templja ter pregnala duhovne — vse razen Amenemheta, ki leži tukaj in ki ga je pustila, ne vem iz katerega vzroka? Resnica in s tem naredila, da je v tem zidovj uprenehalo čaščenje bogov! Oj, ni ga več! Ni ga več! V resnici je zanj boljše, da je pri Ozirisu, kajti življenje mu je bilo hudo breme. In poslušaj me, Harmakis: ni te pustil praznih rok. Kakor hitro se je namreč zarota ponesrečila, je zbral vse svoje premoženje — in to je veliko — in ga je skril — kam, ti lahko pokažem — in je tvoje ker si njegov sin in edini potomec!«

»Nikari ne govori o bogastvu meni, Atua. Povej mi rajši kam naj se podam in kako naj skrijem svojo sramoto.«

»Ej, resnica, resnica! Tukaj ne smeš ostati; ako bi te našli, bi te gotovo poslali v strašno smrt — da bi poginil v voščenem platnu! Ne, skriti te hočem, ko pa bodo pogrebni obredi za Amenemhetom končani, hočeva pobegniti odtod in se skriti ljudem izpred oči, dokler ne bo ta beda in tuga pozabljena. La! la! Žalosten je ta svet in poln nadlog kakor je Nil poln mrčesa. Pojdi, Harmakis, pojdi!«

Tretje poglavje.

O življenju njega, ki so mu rekli učeni Olimp. — Njegov svet Kleopatri. — Sporočilo dvornice Karmion. — Olimp se poda v Aleksandrijo.

Po očetovi smrti se mi je takole godilo. Osemdeset dni sem bil skrit pri stari Atui in v tem so pripravljali ljudje, ki so bili vešči balzamovanja trupel, truplo mojega očeta za pogreb. Ko je bilo vse dovršeno, kakor gre, sem zlezel iz svojega skrivališča, daruval duhu očeta, mu položil lolusove cvetlice na prsa, in se poslovil ves žalosten od njega. Drugi dan sem iz svojega skrivališča videl, kako so prišli duhovni Ozirisovega templja in Izidinega svetišča in nesli v počasnem sprevodu njegovo pobarvano rakev do svetega jezera in ga položili v posvečeni čoln v mrtvaški šotor. Videl sem jih, kako so praznovali simbol sodbe mrtvih in izjavljali, da je pošten in pravičen nad vsemi, ter ga nesli od tod in ga položili poleg njegove žene, moje matere, v globoko grobnico, ki je bila vsekana v živo skalo v bližini kraja, kjer počiva Oziris in kjer upam, da bom tudi jaz v kratkem času spal vzlic vsem svojim grehom. Ko je bilo vse končano in grobnica zapečatena in ko sem bil že prej vzel premoženje svojega očeta iz skrite zakladnice in ga na varno shranil, sem pobegnil preoblečen z Atuo po Nilu navzgor, dokler nisva dospela do mesta Tape (Tebe). V tem velikem mestu sem ostal toliko časa, dokler ne bi našel kraja, kjer bi se skril.

LJUDSKA KNJIŽNICA Iz založništva Jugoslovanske knjigarne v Ljubljani: 23 zvezek: A. Sheehan, Nodlag. Povest iraškega dekleta, 24 Din, vez. 32 Din. — 24 zvezek: A. Marby, Hanka. Lužiško-srbska povest, 22 Din, vez. 30 Din. — 25 zvezek: Haggard, Hči cesarja Montezume, 32 Din, vez. 42 Din. — Storžek in njegovo burkasto življenje, 14 Din, vez. 22 Din. — 27 zvezek: Pregelj, Otroci solnca, 24 Din, vez. 32 Din.

Gospodarstvo

Prva hrvatska štedionica 1927

Zopet 80 Din dividende.

Dne 10. t. m. se je vršil pod predsedstvom Miroslava grofa Kulmerja 81. redni občni zbor delničarjev Prve hrvatske štedionice v Zagrebu.

Iz poslovnega poročila zavoda za 1927 posnemamo: Kriza tudi lani še ni ponehala, ampak se celo poostrila. Veliki davki nadalje pritiskajo gospodarstvo in ovirajo razvoj, kar se kaže v poslovanju den. zavodov. To je prisililo upravo zavoda, da je podjetnikom šla na roko z znižanjem obrestne mere. Zavod izkazuje nekaj povoljnejši uspeh navzlic provedenim znatnim odpisom dubioz, kar pa je pripisovati z razširjenjem posla in intenzivnejšim delom povečanemu prometu in pri nekaj zmanjšanem zaslužku boljšemu uspehu v poslovanju. Te razmere so narekovale še večjo opreznost pri novih poslih.

Čeprav dotok vlog lani ni bil tako obilen kakor preje, je povečanje vlog pri zavodu omogočevalo, da je zavod mogel zadovoljiti vse zahteve klientele, poleg tega pa še izplačati vse obveznosti v inozemstvu, ki jih je zavod v prejšnjih letih prevzel, ko je bilo veliko povpraševanje po denarju.

Slaba žetev 1927 je vplivala nedvomno, da dvig vlog pri zavodu ni bil tako znaten kakor v prejšnjih letih, na drugi strani pa tudi jesenske potrebe za izvoz deželnih pridelkov niso bile lani oddaleč tako velike kakor v prejšnjih letih, se skoro niso opažale.

Domače industrije so tudi lani poslovale v težkih razmerah zlasti radi ogromnih davkov, pri nekaterih industrijah pa, zlasti pri lesni se je v drugi polovici leta pokazalo izboljšanje, radi večjega povpraševanja za les iz Francije in Italije.

Zavod je pri industrijah svojega koncerna, ki niso mogle uspešno poslovati, deloval na to, da se nesposobne za nadaljnje delo likvidirajo in je likvidiral v 1927. letu pri znatnem številu industrij popolnoma svoje angažmane, pri nekaterih se pa likvidacija angažmanov še vrši. Pri tistih industrijah, ki so po splošnem in strokovnem mnenju sposobne za življenje, pa so jih obremenjevale visoke obresti, je bila izvedena sanacija deloma z znižanjem obrestne mere, deloma z odpisom dela delniške glavnice in gotovo je, da bodo te industrije mogle uspešno poslovati. Pri industrijah, ki so zaščitene s carino, so doseženi kljub vsem težkočam povoljni uspehi posebno v tekstilnih podjetjih in industriji papirja in litografije. Pri likvidacijah industrij so se pokazale izvestne izgube, ki so v letošnji bilanci popolnoma odpisane, za event. nadaljnje izgube so pa rezervirani neobračunani dobičkanosni posli iz prejšnjih let.

Lani je Praštediona tudi izvedla likvidacijo »Ujedinjenih centralnih bank« v Sarajevu, tako da je s 1. julijem 1927 prevzeto vse njih poslovanje; zato se je število podružnic povečalo za 8 novih. V želji, da direktno poslovanje zavoda v inozemstvu z lastnimi podružnicami opusti, je zavod sklenil na podlagi lani začetih pogajanj v januarju t. l. predati poslovanje zavoda na Reki »Reški ljudski banki« in je prodal banki tudi znatne nepremičnine na Reki.

Ker je veljavnost zakona o valorizaciji podaljšana, zavod predlaga, da se sklene izvedba valorizacije nepremičnin in s tem v zvezi potrebna izpremenba pravil. Nepremičnine, ki so bile dne 31. dec. 1916 posest zavoda, po odbitku prodanih so vknjižene s 5,884.511 K = 1,471.128 Din, med njimi palača v Ilici 5 s 1,726.943 K, oz. 431.736 Din. Med vsemi temi nepremičninami, vknjiženimi z 1,471.128 Din so poleg palače v Ilici, še 3 hiše in neka stavbišča v Zagrebu in še 18 lastnih zgradb v provinci, kjer so nameščene podružnice.

Redno poslovanje zavoda se je izboljšalo, kar kažejo naslednji podatki:

Vloge so narasle lani za 134,995.000 Din na 1492 milijonov Din, od česar odpade na knjižice 1322 milijonov Din, kar kaže lep napredek. Menična listnica je koncem 1927 znašala 323,065.801 Din (+5,484.059 Din). Reeskompt se je zelo malo črpal, največ za jesenske potrebe in nekaj proti koncu leta. Dolžniki v tek. računih in predujmi na vredn. papirje so narasli za 36.3 milj. Din na 1390 milj. Din. V posojilnih poslih se je lani pokazala večja živahnost in je prihajalo dosti prošenj za podeljevanje hipotekarnih posojil, pa tudi amortizacionalnih 8% posojil. Promet vseh blagajn je znašal 61.095 milj. Din (+6.341 milj.), ves promet centrale in podružnic znaša 181.650 milj. Din (+66.696 milj.). Pri vrednostnih papirjih je znaten dvig pripisovati prevzemu zaloge vredn. papirjev od Ujed. centralnih bank. Podružnice in afiliacije izkazujejo skoro vse povoljen razvoj in doseženi dobički popolnoma zadovoljujejo. Znesek investiran v nepremičnine se je lani povečal za 14.5 milj. Din zaradi dovršitve obračuna nekih novih stavb in prevzema zgradb Ujed. centr. bank in nekih zgradb Centr. banke za trg., obrt in ind. v likv. Odpisi so lani znašali 8,654.424 Din, od tega pri centrali 5,019.280 Din. V dobrotvorne narodne in prosvetne namene se je lani izdalo poleg odobrenih 300.000 Din še 284.198 Din. Stroški za plače so lani zaradi večjega števila podružnic nekaj narasli. — Čisti dobiček znaša 17,438.182 Din (848.603 Din); od tega prenos iz 1926 609.414 Din, torej 16,828.768 Din se razdeli po pravilih 5% na rezerve 841.438 Din, 5% pokoj. fondu 841.438 Din, 5% obresti na kapital 3.65 milj. Din, skupaj 5,432.877 Din. Od ostalih gre za tantijeme 8%: 911.671 Din, ostanek in prenos skupaj 11,096.634 Din se razdeli kot nadaljnja dividenda 11% (8,250.000 Din), posebna dotacija mirov. fondu 0.6, fondu grofa Kulmerja za zgradbo internata za otroke uradnikov, 0.3 milj. Din za dobrotvorne svrhe 300.000 Din, ostanek 1,043.634 Din se prenese na nov račun za 1928. Z 12. marcem se začne izplačevati za delnico 80 Din dividende (t. j. 8% od emis. kurza 900). Predlogi so bili sprejeti soglasno in je bila odobrena tudi valorizacija nepremičnin za 20 milj. Din, od tega gre 15 v redni rez. fond, 5 milj. Din pa v poseben rezervni fond za kritje škode po fluktuaciji valute.

Produkcija premoga 1927

V letu 1927. smo v celi državi producirali 4,746.000 ton premoga napram 4,141.000 ton v letu 1926. in 3,095.000 v letu 1913. Napram letu 1926. je torej produkcija premoga v celi državi narasla za 15%, napram letu 1913. pa za 53%.

Po pokrajinah se produkcija deli sledeče (v tisočih ton):

	1913	1926	1927
Slovenija	1587	1678	1912
Bosna	847	881	1149
Srbija	311	869	933
Hrvatska	234	447	537
Dalmacija	115	166	215

V letu 1927. se je povečala napram 1913 najbolj produkcija v Bosni (za 31%), nadalje v Dalmaciji (za 30%), v Hrvatski in Slavoniji (za 20%), v Sloveniji (za 14%), najmanj pa v Srbiji (za 7%). Kakor smo že večkrat povdarjali, se tu opaža vpliv konjunkture v posameznih pokrajinah: v Srbiji se je šele začela občutno opažati kriza, dočim se je v drugih pokrajinah začelo gospodarstvo ugodneje razvijati. V primeri z letom 1913. je lani najbolj narasla produkcija premoga v Srbiji: za celih 200% na trikratno predvojno višino, nadalje v Dalmaciji za 187%, v Hrvatski za 150%, v Bosni za 36%, najmanj pa v Sloveniji za 21%. To kaže, da se je zlasti srbsko gospodarstvo ugodno razvilo, dočim so prilike v gospodarstvu Slovenije in Bosne zelo stalne.

Zlasti je razviden razvoj Srbije iz naraščajočega deleža njene produkcije. Odsotni delež posameznih pokrajin pri produkciji cele države je znašal:

	1913	1925	1926	1927
Slovenija	51.2	44.0	40.5	40.2
Bosna	27.4	23.5	23.7	24.2
Srbija	10.1	18.3	21.8	19.7
Hrvatska	7.6	11.4	10.8	11.3
Dalmacija	3.7	2.8	4.0	4.5

Tudi hrvatska in dalmatinska produkcija sta se po vojni zelo razvili.

Od celokupne produkcije v celi državi l. 1927. odpade na Trboveljsko 1,635.000 ton, t. j. 34.5%, na državne rudnike 1.3 milj. ton t. j. za 27% ter na ostale privatne rudnike 1.8 milj. ton, t. j. ca 38%.

K MLEKARSKI KRIZI.

Pred nedavnim se je vršilo zborovanje živinorejcev kamniškega okraja; na zborovanju je bila glede krize našega mlekarstva sprejeta sledeča resolucija:

»Kakor splošno v Sloveniji, je tudi v kamniškem okraju mlekarstvo v težki krizi radi tega, ker je zmiraj težje vnovčevati mleko in mlečne proizvode. Radi krize v našem mlekarstvu je močno prizadeta tudi naša živinoreja, ki predstavlja odličen del našega narodnega premoženja. Kot davkoplačevalci smo prisiljeni izraziti sledečo našo upravičeno zahtevo: **Odprite vojašnice konzumu mleka.** Z izpolnitvijo te naše želje se bo pripomoglo naše mleko na lahek način vnovčevati, a naši sinovi v vojašnicah bodo na ta način dobivali tečnejšo in redilnejšo hrano, ki pa ne bo mnogo dražja kot črna kava in prežganka. Kot davkoplačevalci pričakujemo, da bodo merodajni faktorji upoštevali upravičenost te naše želje ter s tem pomagali dvigniti naše mlekarstvo in naše narodno gospodarstvo sploh.«

* *

Potrdila poštne hranilnice za vloge na hranilne knjižice se bodo po odloku g. ministra za pošto in brzojav pošiljala vlagateljem od 6. marca t. l. dalje samo še za vloge preko 1000 Din.

Proga Rogatec—Krapina. Dela na tej progi se približujejo koncu in računa se, da se bo začel promet na tej progi že meseca decembra letos.

Borza

Dne 13. marca 1928.

DENAR.

Devizni kurzi ne beležijo znatnih izprememb razen Dunaja, ki je popustil od 801.50 na 800.85. Potrebo je kakor običajno krila Narodna banka, le v devizi Dunaj je bilo malo privatnega blaga.

Devizni tečaji na ljubljanski borzi

13. marca 1928.

	povpraš.	pon.	srednji	sr. 12. III.
Amsterdam	—	2289·—	—	2289·—
Berlin	1358.25	1361.25	1359.75	1359.50
Budimpešta	—	994·95	—	—
Curih	1093·50	1096·50	1095·—	1095·—
Dunaj	799·35	802.35	800.85	801·50
London	277.14	277·94	277.54	277·50
Newyork	56.77	56·97	56·87	56.87
Pariz	—	223·82	—	—
Praga	168·15	169·95	168·55	168.60
Trst	—	300·55	—	300·54

Zagreb. Berlin 1358.25—1361.25, Curih 1093.50—1096.50, Dunaj 799.35—802.85, London 277.14—277.94, Newyork 56.77—56.97, Pariz 222.82—224.82, Praga 168.15—168.95, Trst 299.55—301.55.

Belgrad. Berlin 1358.25—1361.25, Budimpešta 993.45—996.45, Curih 1093.50—1096.50, Dunaj 799.35—802.35, London 277.14—277.94, Newyork 56.77—56.97, Pariz 222.82—224.82, Praga 168.15—168.95, Trst 299.55—301.55, Solun 75.75—76.25.

Curih. Belgrad 9.135 Berlin 124.19, Budimpešta 90.80, Bukarešt 3.205. Dunaj 73.15, London 25.345, Newyork 519.40, Pariz 20.435, Praga 15.39, Trst 27.44, Sofija 3.75, Varšava 58.25, Madrid 87.40.

Trst. Belgrad 33.28—33.31, Curih 363.50—365.50, Dunaj 264—270, London 92.33—92.37, Newyork 18.90—18.91, Pariz 74.30—74.40.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.49375, Kodanj 190.25, London 34.65625, Milan 37.715, Newyork 710.20, Pariz 27.94, Varšava 79.65. Valute: dolarji 710.30, angleški funt 34.62, francoski frank 27.92, lira 37.56, češkoslovaška krona 21.0225.

Praga. Devize: Lira 178.45, Belgrad 59.35, Pariz 132.75, London 164.60, Newyork 35.75.

Dinar: Newyork 175.87, Berlin 7.36, London 277.40.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Slaba tendenca je bila v Zagrebu za vse državne papirje. Denar za 7% invest. posoj. je bil 88, za agrare ga ni bilo, blago v agrarih je notiralo 58. Tudi vojna škoda je popustila. Med bančnimi papirji ni bilo izprememb. Med industrijskimi so bile Vevče zaključene po 144.

Ljubljana. Celjska 164 den., Ljublj. kreditna 135 den., Praštediona 800 (brez kupona), Kreditni zavod 155 den., Vevče 135 den., Ruše 265—280, Stavbna 56 den., Šešir 125 den.

Zagreb. 7% invest. posoj. 88—91, agrari 58 bl., vojna odškodnina 432—433, april 436—440, dec. 460—465, Hipo 65 den., Jugo 96.25, Praštediona 802, 802.50, Ljublj. kreditna 135, Šečerana 515, Slavonija 13.50—14, Trbovlje 505—525, Vevče zaklj. 144.

Belgrad. Narodna banka 6080 (5), vojna odškodnina 431, 428.50, 429.50 (5000), ult. marc 435.50, 431 (6800), ult. april 438, 435.50 (700), ult. julij 445, 443 (400), Izvozna banka 1120 (100), Zemalj. banka 58.48, Belgr. zadruga 5600, Tob. srečke 94, Rdeči križ 55, 54, 7% invest. posoj. 90, 91.50 (5600), agrari 58.

Trst. Adria 207, Assicurazioni Generali 6425, Cosulich 200, Riunione adriatica 2670, Tripcovich 236, Split cement 253, Trž. Lloyd 688, Dalmatia 123, Oceania 93.50.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 79.40, Alpine 40.90, Trbovlje 63.95, Kranjska industr. 39.10, Gutmann 28, Mundus 184, Slavonija 1.72.

BLAGO.

Ljubljana. Les: Bukovi plohi obrobljeni, očeljeni ostrorobi I., II. fko vag. meja 2 vag. po 700; zaklj. 2 vag. Tendenca neizpremenjena.

Dež. pridelki (vse samo ponudbe, slov. post., plač. 30 dni, dob. prompt): Pšenica 78-79 kg 2% baška 382.50—385, slav. 378.50—380, moka 0 g vag. bl., plač. po prejemu, fko Ljubljana 530—535, oves baški zdrav rešetan 300, koruza času primerno suha prompt kval. gar. 292.50—295, marc 297.50—300, april 302.50—305, maj pop. suha 307.50—310, činkvantin 305—312.50; ajda zdrava rešetana suha 295; zaklj. 4 vag. pšenice Tendenca neizpremenjena.

Novi Sad. Pšenica bač. in srem. 337.50—342.50, gor. ban. 332.50—337.50, rž bač. 310—315, ječmen bač. 295—305, mac. 240—245, oves bač., ban., slav. 250—260, koruza bač. 247.50—252.50, marc-april 255—260, april-maj 257.50—262.50. bela 255—260, ban. 247.50—252.50, par. Vršac 250—255, marc-april par. Vršac 255—260, srem. 247.50—252.50, par. Indjija 250—255, marc-april 255—260, moka 0 g in gg 465—475, št. 2 445—455, št. 5 425—435 št. 6 370—380, št. 300—310, št. 8 220—230, otrobi: bač. 207.50—215, srem. 207.50—212.50. Tendenca: živahnejša. Promet: 21 vag. pšenice, 25 vag. koruze, 4 vag. moke.

Budimpešta (terminska borza), 13. marca. Tendenca medla. Pšenica marc 32.66, 32.64, zaklj. 32.62—32.64, maj 33.58,33.44, zaklj. 33.42—33.44, okt. 30.86, 30.60, zaklj. 30.62—30.64, rž marc 31.51, 31.70, zaklj. 31.70—31.74,maj 31.74, 31.80, zaključek 26.26—26.30, koruza maj 27—27.10, zaklj. 27.02—27.04, julij 27.70, zaklj. 27.70—27.74.

Za duha in srce

Ob 300letnici Gundulićeve „Dubravke"

(»Stari in novi Dubrovnik.«)

Povodom proslave tristoletnice Gundulićeve »Dubravke« je »Nova Evropa« od 11. marca izšla kot dvojna številka in je posvečena staremu in novemu Dubrovniku, s prispevki samih Dubrovčanov in s štirimi umetniškimi prilogami v bakrotisku.

Na prelomu 16. in 17. stoletja, v dobi protireformacije, je bila dubrovniška republika na višku svoje politične in gospodarske moči. Tedaj je tudi dubrovniška književnost dosegla svoj najvišji vrh v Ivanu Gunduliću, ki se prišteva med največje srbsko-hrvatske pesnike sploh.

Ivan Gundulić se je rodil 8. januarja 1589 (po drugi verziji pa 8. januarja 1588) v Dubrovniku, kjer je tudi umrl 8. decembra 1638. Njegov oče Fran je bil odličen dubrovniški patricij, ki je bil petkrat knez republike. V mladostnih Gundulićevih delih se javlja it. renesančni duh XVI. stol., pod vplivom protireformacije pa se v njem izvrši religiozni preobrat, kakršnega moremo opazovati tudi pri mnogih it. umetnikih XVI. stol. Pesnik zavrže svoja mladostna dela, ki so obstojala povečini iz prevodov it. tragikomičnih iger mitološke vsebine, kot »porod od temine«; »ostavlja jih v temini«. Preda se pretežno religiozni liriki, toda tudi v obeh njegovih največjih delih, ki sta v tem času nastali, v pastirski igri »Dubravki« in v epu »Osman«, se ta preobrat že javlja. Snov »Dubravke« je sicer še mitološko-poganska, toda njena ideja je etična.

Motiv »Dubravke« je pastirsko praznovanje sv. Vlaha zaščitnika dubrovniške republike, in z njim v zvezi prastari običaj, da se na ta dan poročita najlepši pastir in najlepša pastirica — Dubravka in Miljenko. Ta snovni motiv »Dubravke« pa ni sam sebi namen, kot v običajni pastirski igri, marveč je alegoričnega značaja. Dubravka je Dubrovnik, kateremu mora vladati najlepši — najboljši! »Dubravka« se končuje z zanosno himno dubrovniški svobodi. Poslednji stih se glasi:

»O lijepa, o draga, o slatka slobodo!«

Kulturno-politično važno in zanimivo je tudi Gundulićevo nacionalno stremljenje, ki se je razodevalo v njegovih težnjah po osvobojenju balkanskih narodov izpod turškega jarma, in ki je dobilo izraza v njegovem epu »Osman«. Te nacionalno- in verskopolitične aspiracije so podpirali in netili zlasti jezuiti, ki so prišli v Dubrovnik l. 1604.

»Nova Evropa«, ki obsega 72 strani, vsebuje zlasti bogato kulturno-zgodovinsko gradivo. Na Gundulića samega, njegovo življenje in delovanje, se nanašata dva članka: »Dubrovačka književnost« izpod peresa dr. A. Haler-ja, ki literarno-zgodovinsko in literarno-kritično oznacuje Gundulićev pomen na podlagi treh njegovih del, to je »Osmana«, »Suze sina razmetnoga« in »Dubravke«. Obrača se proti literarni sodbi B. Vodnika v njegovi »Povijesti hrvatske književnosti« (M. H. 1913), da je stal Gundulić v prvi vrsti svetovnih pesnikov, da je presegal celo T. Tassa ... Po Halerjevem mnenju je »Osman« zgolj mehanizacija Tassovega epa »Gerusalemme liberata«, »Dubravka« je konvencionalnost pastirskih iger, neposrednejši in prostejši reminiscenc pa je pesnik v »Suzah sina razmetnoga« in v »Davidovih psalmih«. »Osmanu« in »Dubravki« pripisuje Haler ne toliko umetniško kot kulturno-zgodovinsko važnost: v njih se nahaja živi odmev it. renesanse, ki je dosegel našo obalo, in kar je najvažnejše, dubrovniško plemstvo živo čuti krvne vezi s podjarmljenimi brati. Gundulić se je zavedal, da je Slovan. Renesansa ni Slovanstvo — to je simbol Dubrovnika in njegove kulture. — Nikola Gjivanović pa uporablja v članku »Život Gundulićev« najmodernejše zadevne biografične rezultate.

»Nova Evropa« pa obsega še sledeče članke: Zemlja i grad budućnosti (dr. Ivo Kolbl), Dubrovnik u prošlosti i sadašnjosti (Jorjo Tadić), Razvoj Dubrovnika, Dubrovački dvor (dr. Božo Cvjetković). Dubrovački Arhiv (Ant. Vučetić), Močnik stolne crkve (I. Gjivanović). Literarne prispevke imata Ž. Vekarić (Tri pesmi Dubrovniku) in Lukša s Orsana (dr. E. Katić): Vlastela u begstvu, ili: Antun Sorgo (aktovka).

Ta zvezek »Nove Evrope« je izšel tudi kot posebna brošura s sliko na ovojni strani; stane 20 Din.

Belgrajsko pismo

Zadnji čas pri Srbih slovenski problemi vse bolj stopajo v ospredje in tudi najdejo odziva. Najbolj se zanimajo za slovenske knjige. Vodilna srbska revija: Srpski književni glasnik, je v drugi številki prinesla obširno in zelo pohvalno oceno Pitamicove: *Države*, o kateri se srbski znanstveniki zelo dobro izražajo. Četrtkovo »Vreme« pa v književni rubriki med informativnimi vestmi omenja Silva Kranjca: *Zgodovino Srbov.*

D. Lapčević je napisal zelo izčrpno in dolgo pogrešano, preko 400 strani obsegajoče delo: *Položaj radničke klase i sindikalni pokret u Srbiji.*

Založništvo Cvijanović je v obliki knjige izdalo novelo Drage S. Jankovića: *Deca*, ki je dobila prvo nagrado na konkursu Umetniškega oddelka Prosvetnega ministrstva. Pisana je nekam arhaistično. Spominja Turgenjeva in George Sandove, od Srbov pa Veselinovića in Lazarevića. Psiholoških globin nima. Motiv je svojevrsten in zanimiv: predsmrtna izpoved kmetice, ki se je udala grešni ljubezni, zato ker je mož zahteval otrok od nje. Osebe so ena ko druge, idealiziranonaivne, vendar so nekateri odlomki zelo mično podani in pretresejo.

Tone P.

Knjige in revije

Cankar Iz.: S pota je izšlo v češkem prevodu pod naslovom Z cesty. Preložil je B. Vybiral. Izdala je založba »Družina literárna a umělecka, Olomouc, Wilsonovo nám. 16., ki izdaja katoliška dela. Cena 12 Kč.

Cerkveno-politični tednik »Vestnik«, ki ga izdaja svečeniško udruženje v Belgradu, je v št. 7. z dne 4. marca objavil članek ob šestdesetletnici kronanja papeža Pija XI. Obžalujemo ta članek, ker svoje čitatelje o papeštvu slabo informira in ne služi zbližanju naših cerkva.

*

Prirodopis rastlinstva za nižje razrede srednjih šol, 2. bistveno neizpremenjena izdaja. Spisal profesor Fr. Kapus, založila Ig. Kleinmayr & Fed. Bamberg, d. z o. z. v Ljubljani, cena Din 60. — Druga izdaja te učne knjige je sicer v bistvu neizpremenjena, vendar pa kaže vseeno velik napredek tako po lepi opremi, kakor vsebinsko, zlasti po veliki pomnožitvi slik. Praktično in skrbno urejeni latinsko-slovenski imenik, ki kaže pri vsaki rastlini stran opisa, številko slike in čas razcvetja, bo pri izbiranju rastlin za raziskovanje v šoli in pri nabiranju rastlin za herbarije prav dobro služil.

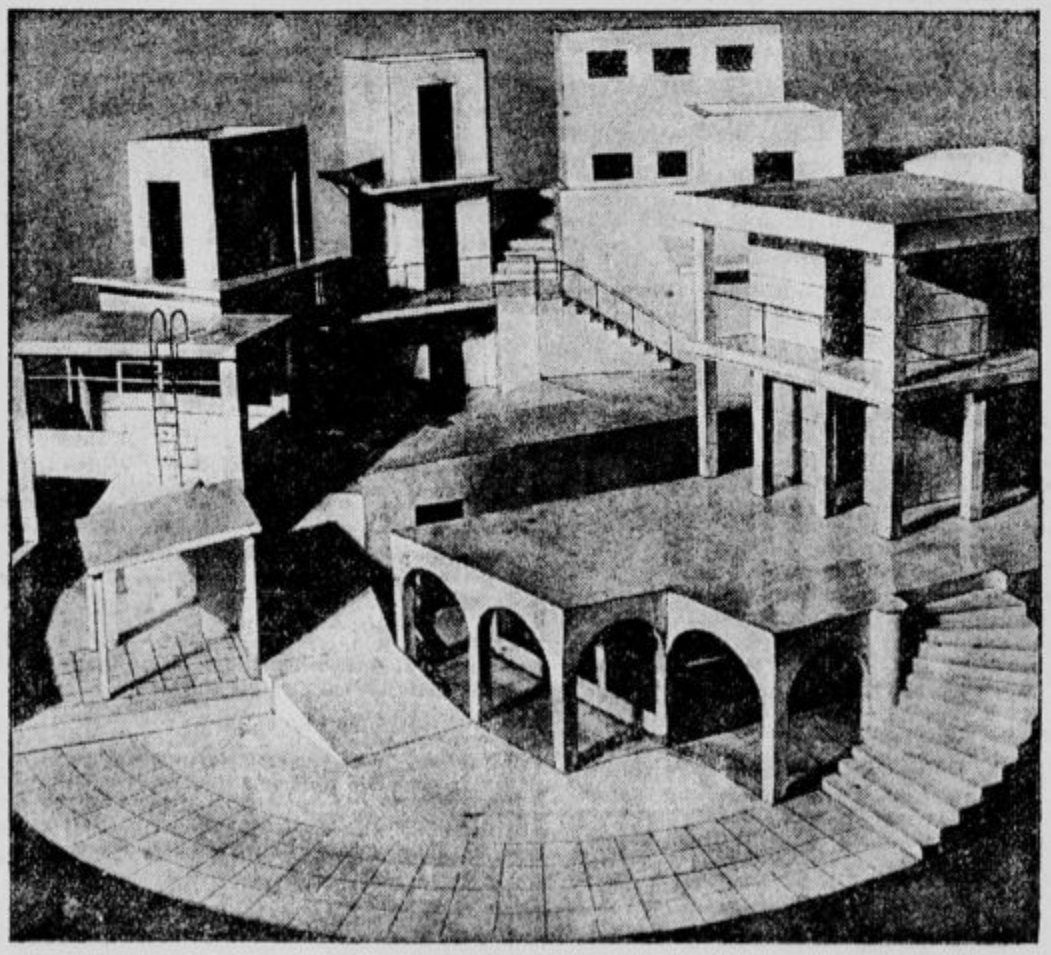

Nova odrska scenerija

V deželnem gledišču v Hessenu so vprizorili opero »Nema iz Portici« z gornjo scenerijo. Ta scenerija ni samo okusna in enostavna, ampak tudi praktična, ker je tekom vseh aktov ni treba meniati